

Drago Rudel

***Moja pot po
Camínu francés***

Drago Rudel

***Moja pot po
Camínu francés***

Kotlje 2020

Drago Rudel

Moja pot po Camínu francés

Knjiga izdana v samozaložbi

Lektorica

Ana Potočnik

Fotografije

Drago Rudel

Oblikovanje in grafična priprava

Unigraf – Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk

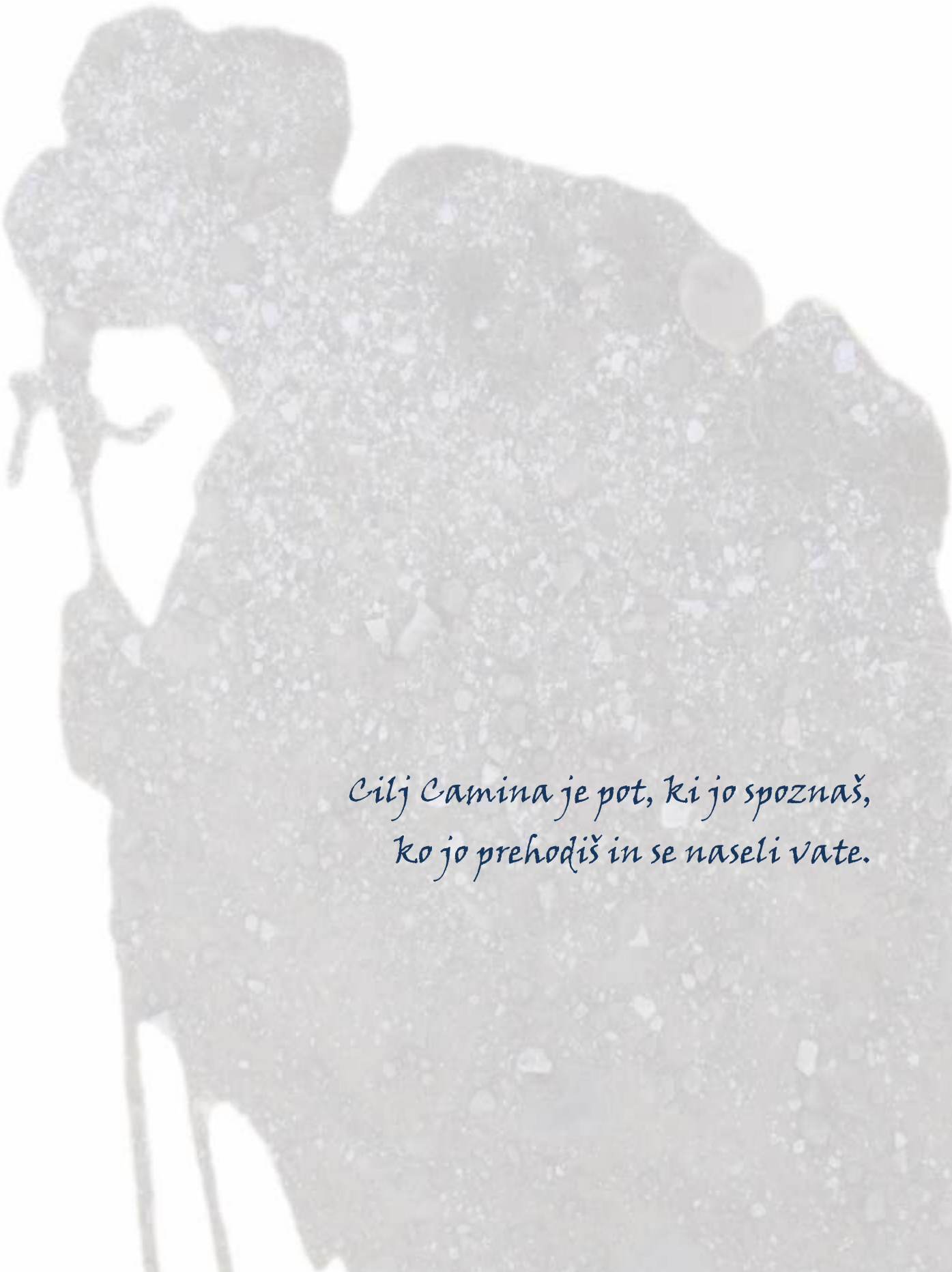
Tiskarna Forma film – Marjanca Žaže, s. p., Prevalje

Naklada

300 izvodov

Leto izdaje

julij 2020

*Cilj Camina je pot, ki jo spoznaš,
ko jo prehodiš in se naseli vate.*

Spoštovani prijatelji!

Po Caminu francés sem romal že sedemkrat. Enkrat sem ga pričel kar pri Splitu, nazadnje pa sem ga prehodil v 2019. Kljub mojim 76-tim letom v meni še vedno gori želja, da bi me Camino spet sprejel v svoj objem. Po Caminu bom romal, vse dokler mi bo darovana ta sreča.

Mnogi me sprašujejo, zakaj toliko hrepenim po Caminu. S čim me toliko opija, od kod v meni tolika želja po fizičnem naporu na poti, ki uničuje telo in mi vsak dan namenja bolečino? Moj odgovor boste našli v knjigi mojega prijatelja Dragota.

Z Dragotom sem na dveh romanjih po Caminu francés pil iz vrča sreče, večkrat s solzami, ki so umivale moje lice. V vsak dan najinega skupnega romanja je vnašal veselje. Bil je dar moji duši. Ne morem pozabiti trenutka, ko sem odkril "pravega Dragota". Bilo je deževnega dne, ko sva na poti od Sarrije do Palas de Rei prispela v prenočišče Calextino. Po prekrasni večerji dopolnjeni z vinom verdejo je Drago vzel v roke kitaro, obešeno na zidu restavracije in pričel prepevati "pisme" moje Dalmacije. Pel sem tudi sam, čeprav je moj pevski talent skromen. Mojo dušo je napolnila blaženost, ki sem jo doživel kot božji dar romarjem na Caminu. Prevzeti so bili tudi romarji večje kanadske skupine. Milost, ki jo daje Camino ob takšnih trenutkih, je napolnila vsak kotiček jedilnice in videlo se je, da se sreča preliva v vse nas.

To je le kamenček v mozaiku tistega, s čimer je Drago obogatil moj sedmi Camino. Hvala mu še enkrat, seveda v upanju, da greva skupaj na Camino še večkrat.

Pozdravljam vas z najlepšim pozdravom na romanju "Buen Camino!"

Ivan Kapetanović

U v o d

Ta zapis je povzetek bloga, ki sem ga pisal na poti po Camino de Santiago (Pot Sv. Jakoba) v juniju in juliju 2016 od Saint Jean Pied de Porta pod Pireneji v Franciji do Santiaga de Compostela na zahodu Španije. Od več možnih variant španskega dela Camina sem si v 2016 spet izbral že tisoč let hojeno pot »Camino francés«. Pravim »spet«, ker sem se po poti podal že drugič. Prvič sva jo prehodila z ženo Bredo v letih 2011 in 2012. V letu 2015 sem s kolegom Pavlom Ipavcem prehodil še dodatek k tej poti od Santiaga do Finisterre. Odločitev za »spet« ni bila čisto moja. Moj dober prijatelj, Ivo Kapetanović, poslovnež iz Ljubljane, po rodu Hrvat, me je namreč povabil, naj se mu pridružim na zadnjem delu njegovega romanja iz Splita v Santiago de Compostela, to je zadnjih 900 km njegovega 3.200 km dolgega romanja iz Splita do Santiaga de Compostele. Povabilo sem seveda sprejel iz spoštovanja do njegovih že prehojenih 2400 km. Biti z njim ob prihodu v Santiago po vseh teh kilometrih hoje, je bil zame obet, da bom prisostvoval posebnemu dogodku. In še nekaj me je vleklo: vse je kazalo, da bo to bolj »moška varianta« hoje v primerjavi s tisto, ki sem jo opravil z ženo Bredo v letih 2011/12. Ivo mi je tudi izdal, da ga bo na tem delu poti s snemalno opremo spremljal njegov prijatelj, alpinist, himalajec, snemalec, režiser in producent, Stipe Božić, ki bo za hrvaško nacionalno televizijo pripravil potopisno oddajo o Ivotovem romanju iz Splita v Santiago de Compostela. Vleklo me je, da bi bil del te zgodbe.

Ivotu in Stipetu sem se pridružil v Los Arcosu v Španiji s 5-dnevno zamudo, ko je Ivo že prehodil kakih 140 km poti iz Saint Jean Pied de Porta. Ivo je romal, Stipe pa je vozil avto z opremo in snemal. V Los Arcos me je iz Bilbaa, kamor sem priletel iz Benetk, z avtomobilom dostavil sin Nejc, ki živi v Baskiji. Srečanje z že dobro uhojenim Ivotom

in Stipetom je bilo prijetno, polno upanja, da bomo preostalih 660 km doživljali skupaj.

Z Ivom sva začela hoditi že naslednje jutro, Stipe pa je snemal. Naslednje štiri dni smo skupaj prenočevali v hotelih na poti, kamor smo šli vsako popoldne počivat po že opravljenih kakih sedmih hoje. Pod večer sva nato z Ivotom dodala še kake 3h hoje in tako »nabrala« okoli 40 km na dan. Toliko hoje na dan je bilo precej več kot tistih kompromisnih 30 km na dan, za katere sva se z Ivom dogovorila pred odhodom na Camino. Na poti od Splita do začetka Camina francés je namreč delal etape dolge v povprečju več kot 40 km na dan. Že v naprej sem vedel, da bo tak zalogaj zame preveč, zato sva se pred odhodom na pot pogodila za krajše etape. Dogovor pa je Ivo moral prelomiti zaradi Stipetovega omejenega časa za snemanje v Španiji. Ivo se je namreč bal, da bi s počasnejšim tempom hoje ne uspel končati poti v 30-tih dneh in bi mu Stipe ušel pred doseženim ciljem – Santiagom de Compostela.

Po štirih dneh hoje nisem več uspel držati koraka z Ivotom. Vnela so se mi namreč mišica in kita pod kolenom leve noge, zato sem se v Villafranci montes de Oca odločil, da Ivota "osvobodim" dogovora, da bova španski del Camina prehodila skupaj. Tako je nanoslo, da sem Camino nadaljeval sam, s svojim ritmom, ki sem ga zmozel ob težavah z nogo.

Rečeno, storjeno! Do Santiaga sem nato res hodil sam, ali v družbi naključnih pohodnikov oziroma romarjev, najdlje pa z Markom in Danijelo iz Hercegovine. V Santiago de Compostela smo prihlačali dva

dni pred velikim praznikom Galicije, godom Sv. Jakoba, 25. julijem. Še isti večer smo se srečali z Ivotom in Stipetom, ki sta že uresničila vse načrte. Camino sta podaljšala iz Santiaga do Muxie in Finisterre. Ivotov zaključek 3.200 km romanja iz Splita smo ustrezno proslavili v Santiagu v ugledni restavraciji El Papatorio v družbi s Tino in njenim sinom Makom iz Kaštela ter Lučotom iz Postojne.

Po dveh dneh pohajanja po Santiagu smo se po maši na god Sv. Jakoba v katedrali Sv. Jakoba Ivo, Stipe in jaz vkrcali v Ivotov avto in prečkali Španijo v smeri proti Sloveniji. V Saint Jean Pied de Portu, na francoski strani Pirenejev, to je na začetku Camina francés, sta me odložila, da sem lahko opravil še tisti del Camina do Los Arcos, ki sem ga pred začetkom skupne hoje preskočil. Še isto uro sem pričel s hojo čez Pireneje. V Los Arcos, na izhodišče mojega Camina 2016, sem prispel po petih dneh, 30. julija.

VIII

Opis moje poti po Caminu v nadaljevanju sem razvrstil po etapah, kot da bi jih prehodil od začetka Camina francés iz Saint Jean Pied de Porta do Santiaga de Compostele. To sem storil z namenom, da ne bi krajevno in časovno begal bralcev tega zapisa, ki bi se odločali, da krenejo na to pot in bi uporabili informacije iz tega zapisa.

Cilj mojega Camina 2016

Cilj mojega Camina 2016 je bil, da sodelujem pri nastajanju dokumentarnega filma o romanju mojega prijatelja, Iva Kapetanovića, vse od njegove rojstne vasi Kapetanovići (župnija Lećevica) blizu Splita, do Santiaga de Compostele v Španiji in nato še na podaljšku poti do Muxije in Finisterre. Z njim sem želel opraviti 900 km poti »Camino francés« (francoska Jakobova pot) od Saint Jean Pied de Port do Santiaga de

Compostele. Cilja, da bi ves čas hodil z Ivotom, nisem mogel uresničiti zaradi težav z mišicami in žulji. Težave so se pojavile zaradi silovitega tempa hoje, ki ga je imel Ivo – več kot 40 km je prehodil vsak dan pri svojih 74-tih letih. Po štirih dneh skupne hoje sem se odločil, da bom hodil počasneje in se z njim spet srečal na cilju – v Santiagu de Compostela.

Po odločitvi za svoj ritem hoje po Caminu sem si moral poiskati nov smisel za svojo hojo. Navsezadnje sem imel pred sabo še vsaj 26 etap/dni. Kako jih osmisлити, da hoja

Usmerjevalci na Caminu. (Kolaž: Drago Rudel)

Pohodniki — romarji

Na svojem Caminu sem srečeval ljudi vseh starosti, od otrok npr. 10-letnega fanta Maka iz Kaštela pri Splitu in njegovo eksotično mamó Tino, do starejših gospodov in gospa z več kot 80-timi križi na plečih. Večina pohodnikov/romarjev je bila bolj ali manj sposobnih obvladovati dnevno etapo med 20 in 30 km. Nekateri so imeli svoj tempo (počasnejši/hitrejši), vendar so opravili enak del poti, kot tisti s počasnim, a vztrajnim »diesel pogonom«. Med njimi je bilo veliko starejših pohodnikov, ki so bili v dobri kondiciji. Nekateri so hodili celo hitreje od mene. Žal je bilo med številnimi mladimi pohodniki kar nekaj takšnih, za katere sem v naprej vedel, da bodo na posameznih etapah poskušali »goljufati« in dele poti preskočit z avtobusom. Med pohodniki je bilo veliko mladine, tistih po 25-tem letu, med njimi kar nekaj atletov, ki so jemali pot kot športni izziv, zato so jo nekateri pretekli. Nekaj med njimi sem jih videl le enkrat, druge pa sem videval v istih prenočiščih – albergih (špansko »albergues«), v katerih sem prespal tudi sam, ali pa na krajih, kjer se popoldne in zvečer družijo pohodniki oziroma romarji. Med pohodniki/romarji pa so bili tudi druge vrste »ekstremisti«, taki, ki so prehodili ogromno kilometrov poti, npr. peš iz Belgije, Francije, Nemčije, Italije, Švice, Hrvaške, Slovenije in od drugod proti Santiagu de Compostela. Najprej naj med njimi ponovno omenim mojega prijatelja Ivota, ki je v 4. etapah v 83-tih dneh prehodil pot iz Splita do Santiaga in nato še Muxije in Finisterre, skupaj 3.200 km. Camino francés je pri svojih 74-tih letih opravil že petič in to v različnih letnih obdobjih in razmerah, tako

poleti kot pozimi. Najhitreje je tistih 800 km Camina francés opravil v 19-tih dneh. Srečal sem Francisco iz okolice Berna, ki je prehodila pot iz Berna do Finisterre in nazaj (4.000 km). Pa Italijana, ki je prišel iz Rima v Santiago in se je že vračal v Rim. Z nami je bil večkrat pri maši gospod pri 80-tih, ki je že 43-tič delal svoj Camino francés. Gotovo pa je zame car med temi pohodniki/romarji Patrick, invalid, ki je prišel iz Belgije in prehodil več kot 2.000 km. Ob vsakem koraku je udaril s prsti in nogo ob tla in nato sunkoma potisnil svoje telo naprej. Povedal je, da je zaradi tako otežene hoje ob koncu vsakega dneva paraliziran od napora, vendar je vztrajal na poti do Santiaga. Vsak dan je šel na pot že ponoči, da je lahko opravil toliko kilometrov poti kot zdravi. Pri tem pa mu je pomagala spremljevalka.

Pohodniki/romarji, ki sem jih srečal in se z njimi pogovarjal, so bili različnih narodnosti: Španci, Nemci, Italijani, Madžari, Belgijci, Francozi, Irci, Angleži, Poljaki, Hercegovci, Američani, Korejci, Japonci in drugi. To leto sem srečal le enega Slovenca, Lučota iz Postojne. Pojavil se je v Villafranca Montes de Oca in se kasneje pridružil Ivotu, da sta skupaj dirkala tudi po 50 km/dan proti Santiagu in naprej. Ampak na koncu smo skupaj preživel dva lepa dneva v Santiagu de Compostela.

Še zanimivost o razpoznavanju narodnosti romarjev: Francoze, Italijane in Špance sem zlahka prepoznaval oz. slišal po (pre)glasnem govorjenju. Zunanji simboli, kot npr. majice, redko izdajo narodnost imetnika. Pred petimi leti, ko sva romala z ženo Bredo, sva pogosto videvala na nahrbtnikih zataknjene ali drugače pritrjene zastavice držav, iz katerih so bili pohodniki.

Letos pa je le redko kdo tako izkazoval svojo narodnost. Eden od teh je bil prijatelj Ivo, ki si je dal narediti posebno vezeno zastavico z označeno potjo Lećeveca (Split) – Santiago.

Nekateri posamezniki so si v mojih opisih posameznih dni hoje prislužili posebno mesto. Naj tukaj navedem tiste, ki sem jih večkrat srečal:

Ivan Kapetanović, prijatelj, poslovnež iz Ljubljane, delno moj mecen na poti in pa podpredsednik društva Združenje krščanskih poslovnežev Slovenije, ki mu predsedujem
 Stipe Božić, hrvaški alpinist, himalajec, snemalec, režiser in producent, ki bo dokumentiral 3.200 km Ivoteve prehojene poti iz Splita do Santiaga v obliki TV oddaje
 don dr. Marko Šutalo, duhovnik iz Hercegovine, župnik v kraju blizu Međugorja, 43 let
 Danijela Ostojić iz Međugorja, teologinja, učiteljica verouka v osnovni šoli v Dubrovniku, 26 let

Lučo Batista iz Hruševja pri Postojni, hitri hodec, ki se je nekje na sredi Camina francés pridružil Ivotu in uspel z njim držati korak in kilometre vse do Santiaga in naprej do Muxie in Finisterre
 Lauren, 28 let, simpatična učiteljica iz New Jersey, ki bo postala redovnica in ki me je »posvojila« za dva dni skupne hoje
 Joaquín, iz Malage, prej lastnik bara na Tenerifih, ki je bil en teden moj učitelj španščine na Caminu in koordinator prenočišč na zadnjih petih etapah Camina, 58 let
 Joni Mercieca Pieta iz Malte, s katerim ohranjam stike še naprej

Mark Limerick, zgovorni Irec
 Jose Manuel, star 58 let, iz Bilbaa, zaposlen na baskovski pošti, hribolazec
 Eva Jacobs, Dusseldorf, 28 let
 Orlando, zlatar iz Portugalske, 55 let
 Francisca iz Berna v Švici, osteopatinja, okoli 40 let

Paulina iz Dortmunda, policistka s svojimi 28-timi, ki se je, tako kot jaz, pridno trudila uporabljati v pogovoru španščino, kot sva jo zmogla

Teresa iz Barcelone, administratorica, moja vodička (guia) in "angel vodič" čez pokrajino mezeto, v odlični kondiciji pri 50-tih letih

Yan in Yanick, Francoza iz Bretanije, iščoča smisel življenja pri 35-tih letih
 Ilka in Klaus Dalmatiner, zakonski par iz Beljaka, z nekaj čez 60 na plečih (ilka.klaus.dalmatiner@gmail.com). Klaus je po stari mami slovenskega rodu; sodeluje s planinskimi društvi iz Jesenic, Kranja in Kamnika
 Veseli in vztrajni Korejec s poškodovanimi nogami – neverjetno vztrajen pri svojih 50-tih
 Andres Villareal, Mehičan, poslovnež, izgubljen pri 40-tih

Petra iz Wirtzburga, trgovka, starejša, gospa blizu 60-tim, ki je izgubila službo v trgovini in je hodila iz Le Puya v Franciji v Compostelo ter naredila že 2.400 km

Francoz Gutzi, ki mi je svetoval ob težavi z mobilnim telefonom in orientacijo, 26 let
 Lucas iz Španije s komaj 22 leti, ki sem ga preimenoval "modri dirkač", saj me je neprestano prehiteval

Patrick, Belgijec, ki je prehodil že 2.000 km iz Bruslja, čeprav je invalid in se je komaj premikal
 Ho, Korejec, učitelj, star okoli 28 let, ki me je v vsem primerjal s svojim očetom

Carolina in Cristina, študentki kemije iz Madrida, veseli pogovorov in spodbud za življenje. Gotovo se me bosta zapomnili zaradi nasveta »*Čim prej po izkušnje v svet, ven iz Španije - ¡Fuera de España!*«. Skupaj bi nabrali 1/3 mojih let

»Ana soluciones«, hospitalera v albergu Los caminantes v Arzú, dobrih 45 let. Spremenila bo svoj vzdevek iz »Ana-problemas« v »Ana soluciones«

David iz Kanade, svetovni popotnik, okoli 30 let, ki me je kar »posvojil« za svetovalca in sogovornika na nekaj etapah Camina
 Marco Antonio, belgijski Italijan - menda sem po izgledu kopija njegovega očeta

Tina iz Trogirja, mlada eksotična umetnica in mamica z 10 let starim sinom Makom
 Franko, Hrvat, ki mu je Camino spremenil življenje. Na Hrvaškem je pustil vse in začel novo življenje s Španko na trasi Camina
 Thobias iz Nemčije, ki ga je fizično izdelal celo pohod iz Saint Jeana v Roncesvalles okoli po cesti, okoli 28 let.

Na Caminu romarji/pohodniki tudi umirajo. Videval sem križe, postavljene za umrle iz celega sveta: Brazilije, Koreje, Nizozemske, Belgije ... *“Tukaj je končal svoj Camino romar xx”*. V prejšnjih stoletjih je bilo ob poti veliko preprostih bolnišnic za oskrbo obolelih romarjev, o čemer pričajo številna krajevna imena, ki vključujejo “hospital - bolnica” npr. »Hospital de la condeza« na drugi strani gore O'Cebreiro. Ob poti pred Palas de Rei vedno pogledam na že opuščeno pokopališče romarjev na desni ob poti in v duhu poskušam razumeti njihovo hrepenenje, da bi prispeli na zemeljski cilj do Santiaga, kar pa jim je onemogočila smrt.

Vreme

V letu 2016 sem imel Camino de Santiago skoraj ves čas sončno in suho vreme, tako da v 30-tih dneh hoje sploh nisem okusil resnega dežja. Dvakrat je padalo zvečer in ponoči, enkrat je rahlo rosilo iz megle tudi podnevi. Prvi dan po zaključku poti zaključku romanja, ko sem iz Los Arcosa potoval proti severu na obisk k sinu Nejcu in njegovi družini, pa je že deževalo. Temperature so bile podnevi od 4°C zjutraj na O'Cebreiru, pa vse do 42°C v Porto Marínu.

Križi na Caminu. (Kolaž: Drago Rudel)

Smerokazi na Caminu. (Kolaž: Drago Rudel)

Prenočišča

Na poti sem spal v različnih prenočiščih: od hotelov, v penzionih (casa rural), v udobnih in manj udobnih albergih ter z veliko in malo posteljami v enem prostoru (od 2 do 300). Postelje v albergih so bile največkrat pogradi in če se je le dalo, sem zaradi večerne in jutranje priprave nahrbtnika in nižje temperature v prostoru izbral spodnje ležišče. Le redko so pohodnikom v albergih zastoj ali za plačilo ponudili posteljnino za ležišče. S sabo sem nosil spalno vrečo, s katero sem se v glavnem pokrival, le redko so bile temperature dovolj nizke, da sem lahko zlezel vanjo. Ponekod so mi ponudili penasto prevleko za jogi (všteto v ceno prenočišča ali pa za dodatno plačilo). Izkušnja me je naučila, da sem prevleko vtaknil v nahrbtnik za naslednji večer in jo uporabljal, dokler se ni raztrgala. Ob priložnosti sem v naslednjem albergu kupil novo. Prevleka je pomembna ne le zaradi čistoče, pač pa je tudi vsaj delna zaščita pred stenicami (špansko »chinchés«, angleško »bed bugs«), ki te lahko ponoči grdo obgrizejo in pustijo svoj odtis na koži za mesec ali dva. V resnici sem na celem Caminu francés na njih naletel le v enem albergu.

XVI

Oprema – obleka

Ker sem po naravi »ziheraš«, sem se pred odhodom na romanje opremil za vse vremenske pogoje na Caminu. S sabo sem vzel oblačila tako za sončne dni in kopanje, kot za dolgotrajno deževje. Celo gamaše so

pristale v nahrbtniku, zato je bil nahrbtnik ustrezno pretežak. Skupaj z litrom vode in hrano, ki je potrebna za preživetje čez dan, je bil na poti običajno težak 15 kg.

Na tokratnem Caminu pa je bilo vreme toplo in oprema za dež in mraz je bila odveč. Del oblačil sem se znebil le za zadnji del poti prek Pirenejev od Saint Jeana do Los Arcosa, ker sem jih lahko odložil v avto kolegov Ivota in Stipeta, ki sta odhajala v Slovenijo.

Skoraj vso pot sem imel težave z žulji. Ne vem, ali lahko to pripišem sicer odličnim čevljem La Sportiva, ki sem jih kupil pred odhodom na Camino, ali visoki vročini. Na prejšnjem Caminu v 2011/2012 sem z velikim užitkom nosil več kot 20 let stare čevlje iste znamke. Kaže, da sem nove pred odhodom premalo ugodil in da so bili nekoliko prekratki v sprednjem delu. Kupil sem si 1,5 številke večje od številke, ki jo nosim običajno. Posledica hoje je bila, da je del čevlja pritiskal na mezinec desne noge, s tem pa povzročal in vzdrževal žulj na njem. Koža mezinca se mi je zaradi tega v celoti odluščila. Čevlje, ki naj bi bili namenjeni »trackingu«, sem tudi »nadgradil«, da bi bili mehkejši na trdih delih poti. V pete čevljev sem si dodatno vstavil silikonske vložke, da sem delno ublažil pritisk ob stopanju na pete. Pa tudi to blaženje mi ni veliko pomagalo. Noge v čevljih so me pričele peči po kakih 25-tih kilometrih prehojene poti.

Hrana in pijača

Na tokratnem Caminu sem jedel včasih kot kralj, zahvaljujoč Ivotu npr. jagnjetino v prestižni restavraciji Ojeda v Burgosu ali goveje zrezke na žaru – chulete v prestižni

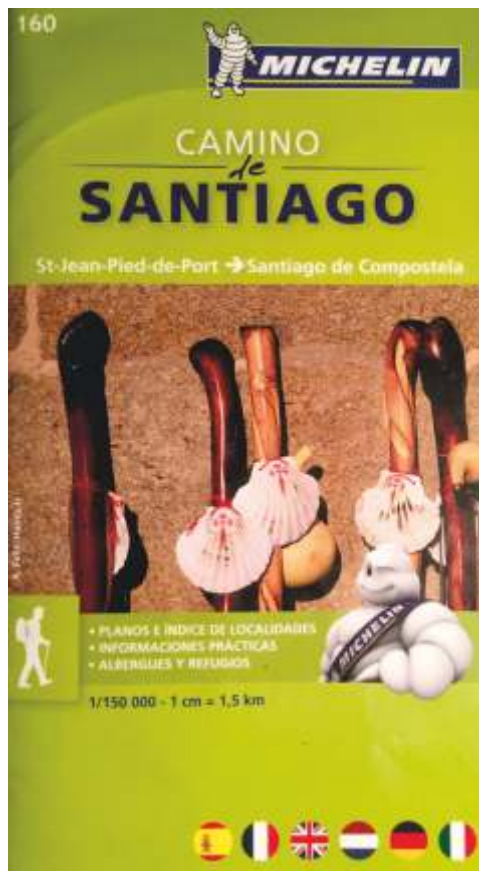
restavraciji v Santiagu, ali pa kot berač npr. dva dni in pol star kruh z vodo. Vsak dan sem poskušal v restavracijah, barih ali alberghih dobiti kosilo/večerjo za romarje z vsemi obroki (*menu del día*, *menu peregrino*). Moj zajtrk je bil pogosto »café« z rogljičkom po tem, ko sem opravil že 2 do 3h hoje. Včasih sem si dan prej, ali pa na poti kupil kruh z jogurtom, sadje in/ali paradižnik, torej sočno hrano. Kaj kupiti na zalogo za naslednji dan (in nato nositi v nahrbtniku morda cel naslednji dan ali dva), je bila zame umetnost odločanja. Trgovinice na poti so tako slučajne, da nisem mogel zanesljivo načrtovati teh dodatkov k običajnim popoldanskim oz. večernim obrokom v kraju prenočišča.

Hrana, ki sem jo jedel v okviru dnevnih menijev (*menu del día*), je bila v glavnem zelo okusna in postrežena v zadostni količini. Izjema je albergh tik pred prelazom Alto de perdon, kjer sem kot glavno jed in specialiteto »mamine kuhinje« dobil le dva kuhana krompirja. Na koncu koncev – na Caminu sem shujšal za nekaj kilogramov, pa ne zaradi slabe hrane, pač pa zaradi hoje. Nekateri pohodniki se zaradi rednih obrokov celo zredijo!

Še o pijači: s sabo sem večino časa nosil dve plastični posodi vode, vsaka je imela po pol litra. Vsako jutro sem ju pridno polnil in začel prazniti že po deveti uri dopoldne, ko je sonce pričelo pridobivati moč in večalo žejo. V eno posodo sem dodajal tablete z magnezijem in kalijem, da je imela voda malo regeneracijskih ionov proti krčem v mišicah in pa seveda nekaj okusa. S tako taktiko sem imel vode vedno dovolj s sabo, razen čez Pireneje, ko mi jo je zmanjkalo in sem jo moral izprositi od ene od pohodnic.

V vednost: voda je pogosto na razpolago kar na sredi vasi, le redkokateri vodnjak je označen z »*agua no potable*«, torej »voda ni pitna«, pa še to v glavnem zato, da bi pohodniki odšli piti v bližnji lokal.

Vino je sestavni in nujni del Camina. Pripada meniju za romarje (»menu peregrino«), če seveda v ponudbi izbereš vino namesto vode ali piva. Količine vključenega vina so pod eno buteljko na glavo in je pogosto niti ne omejujejo. Če smo bili za mizo romarji v skupini, smo se dogovorili za posebno taktiko naročanja, da smo iz ponudbe iztržili čim več. Eden si je zaželel npr. rdeče vino (tinto), drugi belo in tretji vodo. Tako so nam postregli s tremi

Michelinov vodnik - moj zvesti spremljevalec pri hoji po Caminu.

steklenicami pijače. Če bi si dva zaželela isto vrsto pijače, bi na mizi pristali le dve steklenici. Radler (*clara*), kar je v Španiji pivo pomešano s sladko citronsko pijačo, je bil pogosto nagrada za prehojenih večino načrtovanih kilometrov dnevne poti. Na koncu etape je claro pogosto zamenjalo pivo, ki je cenovno enako dostopno, kot pri nas

v Sloveniji (2,5 do 4 EUR). Moj poseben večerni užitek je bil kozarec vina, ki sem si ga privoščil bodisi v albergu ali bližnjem baru. Običajno sem naročal meni ljubo vino iz Rioje, ki je nekoliko dražje kot lokalna vina (2 do 3 EUR na kozarček). Pijančevanja na poti ni bilo, na celém Caminu nisem videl niti enega zares »nadelanega« pohodnika.

*Pogled v del
»Credenciala« -
potrdila z žigi
o opravljeni poti.*

Zdravje

Vso pot sem prehodil zdrav. V dnevnikih zapiskih sem pisal o vmesnih težavah z mišicami, s kito in žulji na nogah, vse drugo mi je bilo prihranjeno: nič prehladov, nič glavobola, kar je moja občasna težava, ko sem doma, nič vročine. Kaže, da so dnevne aktivnosti odganjale zdravstvene težave. Kar sem počel za izboljšanje zdravja oz. počutja, je bilo povezano z zmanjševanjem bolečin v mišicah in blaženju bolečin zaradi žuljev. Proti krčem sem v vodo dodajal

tablete magnezija. Z obliži sem pokrival žulje, ki so se pojavili vedno znova in bolj na globoko, kljub oskrbi s šivanjem in jodom. Nad prizadete dele noge sem kar nekaj časa nameščal obliže in nadnje lepil še kose Vileda krpe (Ivotova pogruntavščina) za blaženje pritiska čevlja na takih mestih. Kljub temu sem v lekarnah na Caminu pustil kar kakih 100 EUR za tablete (Ibuprofen proti bolečinam in kombinirane tablete proti vnetju) ter obliže za žulje. Ivo pravi, da je pred odhodom na Camino potrebno obiskati industrijsko prodajalno Tosama v Viru pri Domžalah. Tam je za »najin« Camino kupil 500 obližev različnih

velikosti. Nekaj od teh je namenil tudi meni. Pa še nasvet: v španskih lekarnah prodajajo dober medicinski trak *Cosmopor* za pritrjevanje gaze.

Pogovori na poti

Ker na tokratnem Caminu ni bilo poleg žene Brede in po začetnih nekaj dneh nisem več drvel z Ivom, sem se na Caminu veliko pogovarjal s pohodniki in romarji. Pogovarjali smo se v jeziku, v katerem je šlo najlažje. Sam sem se poskušal čim več pogovarjati v španščini, če ni šlo, pa v angleščini oz. nekaj malega v nemščini. Seveda so pri tem najbolj v pomoč roke in govorica telesa. Najtežji sogovorniki zame so bili Francozi. Le redki zmogli kakšno besedo v tujem jeziku. Pri tem sem sam bos, s pantomimo pa sem bil manj uspešen.

Srečevanje in pogovori so bili gotovo najbogatejši del mojega popotovanja. Ti so včasih bili kratki, pa so vseeno dajali in povedali veliko. Ljudje, ki hodijo po Caminu, so vsak po svoje drugačni od povprečnih ljudi. Nekateri so romarji, drugi iskalci, spet drugi veseljaki, ki uživajo v hoji, pa športniki, eksoti,... Vsi pa so na poti veliko duševno bolj odprti, kot je navada v zahodni kulturi in povedo veliko o sebi. Za nekatere sogovornike ne vem niti imena, niti od kod so, pa so vseeno izpovedali vse o sebi. Iz drobnih pogovorov z njimi sem si ustvarjal mozaike teh oseb. Vsi ti stiki so me preprosto povezovali z njimi, zato sem kmalu postal del družbe, ki zjutraj skupaj pričenja pot, se dogovarja za prenočišče v istem albergu, si izmenjuje naslove za e-pošto, skupaj gre na glavni obrok dneva in skupaj odide spat. Veliko srečanj na poti je ostalo zgolj prijeten

dogodek na neobremenjujoče srečanje z osebo brez imena, brez vedenja, od kod prihaja in zakaj je na Caminu. Ob srečanju je zazvenel zgolj "*Buen camino!*", ki mu je sledil nasmeh ter želja, da se morda še vidimo.

Poslušanje samega sebe

Veliko ljudi prihaja na Camino, da bi rešili katero od svojih osebnih težav, zapolnilo praznino v življenju, našlo odgovor na vprašanje, kako naprej v življenju, ali kaj podobnega. Nekako pričakujejo, da bodo kilometri hoje v tišini in razmišljanju, prinesli misel, odločitev, idejo, voljo, odločnost za dejanja v življenju. Sam na Camino nisem nesel nobenega bremena, nobene težave, zgolj pričakovanje, da bo pot prijetna in da bomo uspeli dobro dokumentirati zadnji del romanja prijatelja Ivotovega iz Splita v Santiagu de Compostela. Pa saj ne bi mogel nič rešiti, saj med hojo sploh nisem mogel poglobljeno razmišljati. Od sebe sem zavestno odganjal vsako misel na odločanje o nadaljnjem življenju doma, na odločitve povezane z otroki in vnuki, na službo in drugo. Za resne odločitve bi moral imeti še kakšno informacijo, še koga prositi za pogovor ali kaj podobnega. Trenutkov tišine kljub osebnemu romanju ni bilo dovolj, moral bi si izboriti več samote in miru zgolj zase. V času po zaključku hoje sem vedno najprej poskrbel za telo (higiena, perilo, hrana). V poznem popoldnevu je bilo nato okoli mene vedno toliko znancev s poti, da jih nisem mogel preprosto ignorirati in se umikati v samoto postelje, ali do kakega koticika v mestu ali na vasi, da bi bil sam s sabo. Na poti sem veliko molil za vse domače, prijatelje ter za tiste, ki so me za to prosili,

ko sem odhajal na Camino. Molil sem med hojo, v glavnem na glas, največkrat v jutranjem mraku, ko sem si “priboril” nekaj samote zase. Razmišljal sem o mojem odnosu do njih. Presenečalo me je, ko sem na koncu poti povzemal, za kaj sem v zvezi z njimi namenil svojo molitev. Moram priznati, da je bilo namenov veliko in da je tistih trideset rožnih vencev namenjeno njim dejansko spreminjalo mene samega in mi pomagalo spreminjati Camino iz fizičnega v duhovno potovanje.

Sv. maše sem se na Caminu udeležil kjerkoli je bilo mogoče. Vedno sem bil pri maši prisoten s prošnjo, da bi bil moj Camino tudi duhovno potovanje. Mogočne cerkve, krasni oltarji, vse narejeno v božjo slavo. Navduševala me je vera ljudi, ki so ustvarjali te mogočne hrame duhovnosti. Povsem normalno se mi je zdelo, da sem se pri mašah vsakič znova spraševal tudi o svoji veri in o tem, kaj naredim zanjo, da bi bila bolj živa in globoka. Prav zanimivo pa je bilo, da je le del mojih sopotnikov prihajal tudi k sv. mašam, ki so, vzporedno k fizični poti, utirale pot po Caminu tudi našim dušam.

Pisanje bloga

Pisanje mojega bloga atidrago.wordpress.com med hojo po Caminu je bil zame poseben izziv – terjal je namreč vsaj dve uri časa na dan in to takrat, ko so drugi pohodniki počivali, se pogovarjali, načrtovali pot za naslednji dan, brali informacije o pokrajini, skozi katero bodo hodili naslednji dan itd. Objavljanje zapisov na blogu sem jemal kot del bogatenja mojih spominov, kot obliko ohranjanja stikov s tistimi, ki so moj blog brali ter seveda kot obliko navduševanja

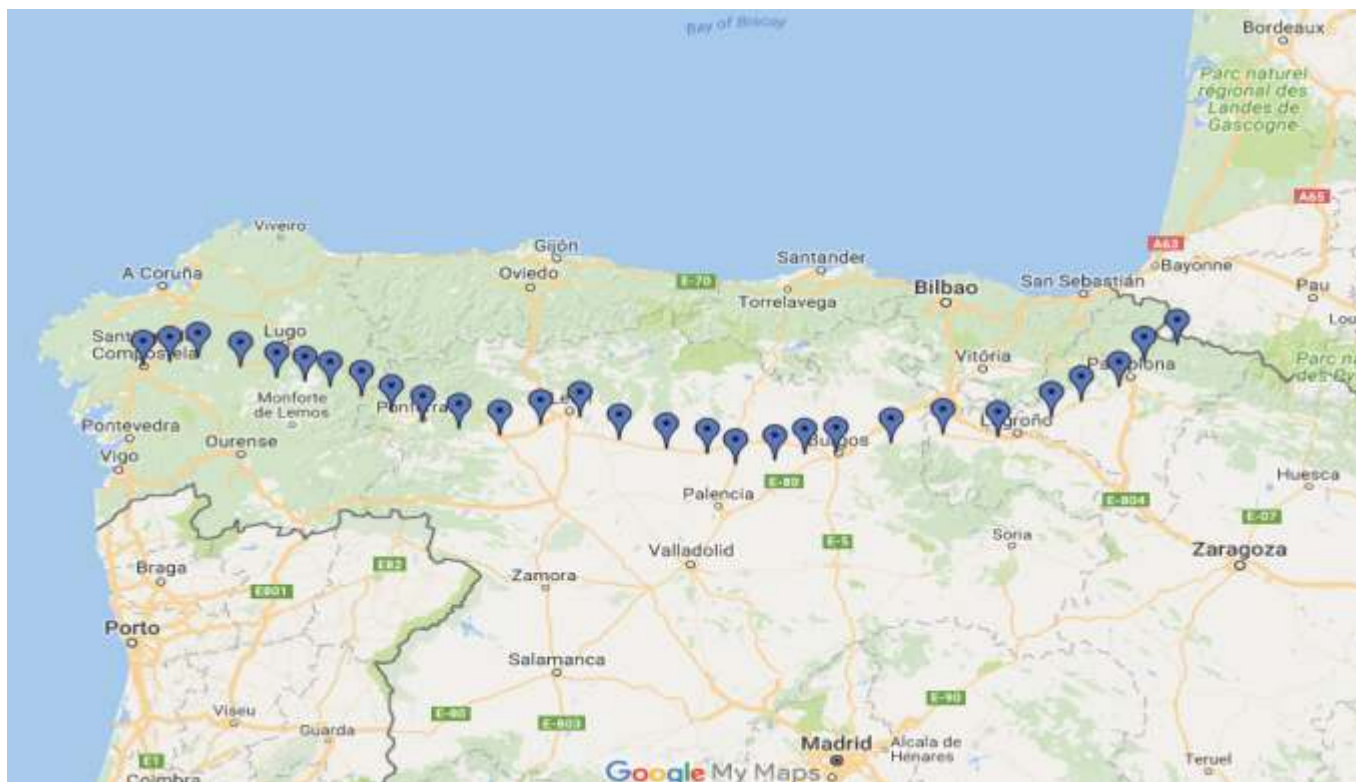
tistih, ki Camina še ne poznajo oz. se še niso odločili, da bi se podali na to pot.

Kaj pisati v blogu, je bil poseben izziv. Prebral sem že vrsto knjig o Caminu, od katerih je vsaka imela svoj stil in je bila drugačna od drugih. Številni vodiči za Camino vsebujejo podrobne opise poti in znamenitosti na poti. Pisati popotni vodič mi torej ni bilo potrebno. Pisati roman ali objavljati svoja notranja razmišljanja? Roman ni primerna oblika za blog. Pisati o notranjem doživljanju poti pa je težko, saj svojih misli (še) in doživetij nisem uspel dnevno urediti. Moji občutki so bili podvrženi naključnim dnevnim dogodkom. Tako sem torej poročal o tem, kaj sem doživel na poti. Vem, da tudi tovrstni zapisi z leti dobivajo svoj pomen. Gotovo pa jih dodatno obogatijo fotografije. Trudil sem se, da sem jih vstavil čim več in to tiste, ki so bile najbolj zgovorne za določen trenutek ali del poti. Kljub temu sem v blogu objavil le okoli 10% vseh svojih posnetih fotografij, v tej knjigi pa jih je le še 5 %.

Kar nekaj pohodnikov, s katerimi sem se pogovarjal o blogu in beleženju zapiskov, je bilo mnenja, da si želijo “*odklop od sveta, v katerem živijo vsak dan*” in zato niso želeli zapisovati ali celo objavljati svojih vtisov na lastnem blogu v družbenih omrežjih. Večkrat sem govoril o svojih izkušnjah iz prejšnjih dveh romanj, ko sem prav tako pisal blog, ki so ga obiskali bralci iz skoraj 50 držav (WordPress statistika). In tudi to, kak so moji kolegi, npr. Anka Pori in Ivo Kapetanović pretvorili svoje zapise v knjigo, ki je postala njihovo pogosto osebno darilo prijateljem. Vsi moji sogovorniki so po vrsti potrdili, da o pisanju bloga v tej luči pred tem še niso razmišljali.

prenočevala. V spominu so ostala tudi mesta, kjer sva ob poti počivala ali jedla. Nekaj krajev na tem delu poti je obeležilo posebno rastje ali rože. Posamezne kraje sem povezoval z ljudmi, ki sva jih tam srečala in s katerimi smo se družili.

Nekateri deli poti in slike iz spomina so “viseli v zraku», bili so nekje in sem jih ob ponovnem videnju z veseljem umeščal na zemljevid Camina z “*Aha, tu torej!*”. Moram priznati, da nekaterih predelov poti po štirih oz. petih letih sploh nisem prepoznal. Kot da tam sploh še nisem hodil. Vem, da bi z naslednjim Caminom naredil še več reda v glavi. Prav gotovo pa bi mi manjkali tisti deli letošnje poti, ki sem jih tokrat prehodil ponoči ali v jutranjem mraku, ko sem zgolj hodil in občudoval zvezdnato nebo.

Moje postojanke na Caminu francés v letu 2016 od Saint Jean Pied de Porta do Santiago de Compostela.

***Etape poti
Camino 2016***

Saint Jean Pied de Port – Roncesvalles

Z Ivotom in Stipetom pričnemo dan v Pamploni, kjer se ob 6:30h naložimo v Ivotov Nissan in se usmerimo proti Saint Jean Pied de Portu na francosko-španski meji. Tam bom pričel s hojo. Nekaj po osmi uri smo že v Saint Jeanu in nameravamo pozajtrkovati. Pa nam pri izbiri bara ne gre dobro od rok, saj starejša gospa v baru, kjer se usedemo, nima skoraj ničesar za zajtrk. Privošči nam le kavo, malo francoske štruče in nekaj masla. Njen bar za ta ušiv zajtrk podpremo z 18 EUR. Nato se poslovimo: Ivo in Stipe oddrvita domov v Slovenijo in Hrvaško, jaz pa čez Pireneje na prvo od 6-tih etap, ki sem jih preskočil na začetku. Slovo opravimo po moško, na kratko – vsak naj opravi svojo nalogo: Drago čez Pireneje v Los Arcos, Ivo in Stipe pa 1.600 km do doma. Da prehodim celoten Camino, moram narediti še 140 km od Saint Jeana do Los Arcosa.

Zdaj sem sam. Po kratkem obisku v cerkvi v Saint Jeanu se podam čez znameniti most čez reko, ki predstavlja začetek poti in se nato zapodim v hrib. Za vzpon do vrha Pirenejev sem potreboval 6h, nato še nadaljnjih 1,5h za spust v Roncesvalles. Ves čas vzpona je megleno, takoj po prehodu vrha pa posije blago sonce. Na poti se veliko dogaja: megla, travniki, ovce, konji, ob cesti počivajoči pohodniki itd. Vmes se večkrat zapletem v kratke pogovore z romarji in vzpostavljam prve stike za kasnejše pogovore v dolini. Ena od pohodnic je posebej zanimiva: Francisca iz Berna, ki je že prehodila Camino iz Berna v Švici do Finistere in nazaj (4.000 km). Zdaj bo

naredila še severni Camino (Camino del norte). Pravi, da je hoja po Caminu iz Santiaga domov veliko bogatejša kot običajna smer proti Santiagu, saj pohodnike, ki jih srečuješ, lahko gledaš v obraz. Je osteopatinja¹ in pedagoginja, ki poučuje o človeškem telesu in obvladovanju le-tega.

Alberg v Roncesvallesu mi je znan že iz 2011, ko sva bila tam z Bredo, zato se počutim kot doma. Tokrat me z uslužnostjo presenetita dva hospitalera iz Nizozemske, ki mi opereta in posušita vse perilo za 3,5 EUR (običajna cena v albergih je že narastla na 7 EUR). Na večerji v bližnji restavraciji Posada (bon moraš vzeti v albergu) prisedem k dvema Francozoma, ki sta na Caminu šele prvi dan in zato hvaležno vpijata vse moje informacije povezane s Caminom.

Zgolj v vednost in razmišljanje: v albergu se je na pogradu nad mano naselil Thobias iz Nemčije, fant kakšnih 28 let, ki ga je pot po avtomobilski cesti od Saint Jeana do Roncesvallesa (torej ne prek Pirenejev) tako zdelala, da se je odločil, da gre naslednji dan z avtobusom do Pamplone in od tam peš naprej. Spodbudil me je k razmišljanju o potrebni fizični pripravljenosti za Camino. Je res potrebno, da si atlet, da prehodiš Camino, ali pa je bil Thobias eden od predstavnikov »zasedéne« mladine, ki preveč časa preživi za računalnikom in ne premore nobene fizične vzdržljivosti?

¹Osteopatija je terapijska metoda, s katero diagnosticirajo bolečine in zdravijo funkcijske motnje v človeškem telesu.

Prenočišče: Samostanski alberg v Roncesvallesu, dober, urejen, plačaš vse, kar prejmeš kot dodatek (prenočišče 12 EUR).

Na tem mostu v Saint Jean Pied de Portu se pričinja Camino francés.

Pogled proti dolini, v kateri leži Saint Jean.

Konji na paši ob prehodu Pirenejev iz Santa Jean v Roncesvalles.

*Ovce na poti proti vrhu
Pirenejev ob prehodu iz Saint Jeana
v Roncesvalles.*

*Francisca iz Berna v Švici, ki je spet
na poti, po tem, ko je že prehodila
4.000 km poti po Caminu iz Berna
v Santiago in nazaj.*

*Gora gorí – Vresje v
Pirenejih – pogled iz španske
strani nad Roncesvallesom.*

Cerkvica in posada (restavracija) v Roncesvallesu, prvi postaji po prehodu Pirenejev.

Roncesvalles – Larrasoaña

Hoditi začnem nekaj po 6h zjutraj, še v mraku, s svetilko na glavi. Že na začetku imam »težave« zaradi dveh mladih punc: v albergu sta oblekli pelerino in ker sem jima verjel, da zunaj dežuje, sem jo oblekel še jaz. Izkazalo pa se je, da samo rosi iz megle, zato sem pelerino pospravil že po 100 metrih pri znaku "Santiago de Compostela 790 km". Snemanje in pospravljanje pelerine seveda zahteva cel postopek povezan s prej skrbno pospravljenim nahrbtnikom. V drugo težavico sta me taisti luštni puncji spravili, ko sta v prvem naselju Burguete, kjer sva v 2011 imela težave s smerjo tudi z Bredo, odločno zavili levo in jaz za njima. Po kakih 15 min sem ju dohitel in povprašal, kako kaj s smerjo. Pa se je izkazalo, da nista bili pozorni na smer hoje. Dogovorili smo se, da grem jaz nazaj in če je pot napačna, jima signaliziram s svetilko. Seveda je cesta peljala v nasprotno stran in preden sem punce priklical in ju usmeril na pravo pot, sem porabil kar nekaj elektrike iz baterije v svetilki.

Na poti do Zubirija, to je bil kraj, kjer sva v 2011 prenočila z Bredo, prepoznavam posamezne dele poti, kot npr. kje so se tedaj pasle ovce, kje je prehod čez potok, kje je umrl korejski romar. Na poti tokrat ni kolon gosenic borovega prelca, ki so naju presenečale takrat. Pot prehodim z lahkoto, saj me žulji na nogah ne bolijo več tako živo. Zubiriju in albergu, v katerem sva v 2011 prespala z Bredo in kjer so me obgrizle stenice (chinchies, bed bugs), nazdravim z radlerjem iz sosednjega bara.

Po zamenjavi nogavic se odločim, da pot nadaljujem in naredim še približno 6 km poti do Larrasoaña. Michelinov vodnik kaže, da naj bi šla pot iz Zubirija do tja po levem pobočju doline zgolj navzdol, pa gre v resnici gor in dol, samo da se izogne zelo prometni glavni cesti proti Pamploni. Na poti pred Zubirijem mi nek gospod ponudi reklamno povabilo za prenočevanje v novem albergu San Nicolas. Odločim se, da grem prespat tja, čeprav je alberg v sredini vasi in malo vstran od poti. Alberg je odličen, spal bom v sobi z le tremi pogradi. Na razpolago je pravo udobje za pohodnike: krasna kopalnica, pralni stroj, obešalniki, ščipalke za obešanje, pivo, vino in dovolj stolov na vrtu za posedanje in kramljanje s pohodniki. Živ luksuz, pa še večerjo nam je skuhal lastnik alberga.

Prenočišče: Larrasoaña, Albergue San Nicolas
(www.alberguesannicola.com, tel. 948-30-42-45),
lep, nov privaten alberg v zasebni hiši v vasi, nekoliko
odmaknjen od poti proti Pamploni. Ima vrt, skuha
večerjo. Porcije so majhne!

Privatni alberg San Nicolas v Larrasoña.

Vodnjak za romarje v Lintzoain-u.

Počitek za oči - slap pri Larrasoani nedaleč od tovarne magnezija.

Larrasoaña — Zariquiegui

Po precej hrupni večerji v albergu San Nicolas v Larrasoaña in malo več popitega vina se zjutraj že pred 6h skoraj vsi poberemo proti Pamploni. Vreme je odlično za hojo, jasno, ne premrzlo. Zjutraj je ob tej uri že toliko svetlo, da na odprtem terenu ni potrebno imeti prižgane baterije. Vključim jo le, ko je treba poiskati smerokaz. Pot se vije po levi strani doline v smeri Pamplone. Gre sicer navzgor in navzdol, vendar je prijetna. Občasno se spusti do reke Ebro, ki teče v Pamplono. Že v Villavi Camino zavije v urbani del Pamplone in ga zapusti šele po Zizur Menorju na drugi strani Pamplone. Celo pot hodim sam in tam pa tam nagovorim kakega od pohodnikov. Ves čas prepoznavam posamezne podrobnosti iz Camina 2011: npr. mostove, alberge, kjer sva spala z Bredo itd.

Jutro na vasi na poti proti Pamploni.

Pamplono tokrat prehodim brez ustavljanja, saj sem bil v njenem središču šele pred štirimi dnevi in pa seveda pred petimi leti. V Zizur menorju opravim »osebni« servis: popijem vrč clare (radlerja), namažem noge, namestim nove obliže, zamenjam nogavice, napolnim steklenico z vodo in dodam magnezij ter se tako pripravim za nadaljnje 2-3h hoje.

Po Zizur menor-ju se začne pot vzpenjati proti prelazu Alto de Perdon (Vrh odpuščanja). Sonce se upre točno v »buče« sicer redkih vztrajnejših pohodnikov. Jutranji val pohodnikov iz Pamplone je bil namreč že mimo, prihajali smo le tisti z že opravljenimi okoli 20 km poti. Ker sem dobil informacije, da je mogoče prespati že pred prelazom, se odločim, da prenočim v majni vasici Zariquiegui na pobočju, kake pol ure pred prelazom. Vasica je dobro izhodišče, da bom lahko naslednje jutro na prelazu gledal sončni vzhod.

Pa še o umiranju na poti – danes sem videl vsaj dva križa postavljena romarjema na njunem zadnjem Caminu. Na Caminu umirajo romarji/pohodniki iz celega sveta: Brazilije, Koreje, Nizozemske, Belgije, Nemčije Slovenci na poti še nimamo spomenika.

Moje noge so se umirile, tablet proti bolečinam ne jemljem več. Novih žuljev ne dobivam (pridno mažem z vazelinsko kremo – nesite s sabo veliko Smrekovita!). Stari večslojni žulji na petah pa še pečejo kljub mazanju z ustrezno mažo. Nogavice menjavam takoj, ko začutim, da so mokre, tudi po dvakrat v 7h-8h. Če je teren dalj časa raven, obujem na desni nogi zgolj eno nogavico, da je v čevlju več prostora. Tako

čevelj manj pritiska na boleč mezinček. Kaže, da bom z izkušnjo, kako poskrbeti za noge po tuširanju, zvečer in zjutraj, lagodno pridrsal do konca Camina.

V albergu v Zariquiegui nam streže simpatična najstnica, hči lastnikov, z imenom Africa. Prav sem zapisal, Africa in pravi, da pozna še nekaj punc z enakim imenom. Pri strežbi ji gre sicer vse narobe, vendar svojo nerodnost nadomesti s prijaznostjo in nasmehi.

Prenočišče: Zariquiegui, Albergue de Zariquiegui (www.alberguedeZariquiegui.com), nov, privaten, prijazna družina, prevleke, priporočam (10 EUR).

*Tujce je potrebno informirati:
To ni Španija! (To je Baskija!)"*

Vasica Galar nad polji pod pobočjem hriba, na katerem je Alto de perdon.

Kontrasti na poti iz Cizur menorja proti Zariquiegui.

Nekateri počivajo le za kratek čas (romarka ob obeležju), drugi za večno. Na poti romarji/pohodniki tudi umirajo.

*Vetrnice nad vasico Zariquiegui
in polja pod njo.*

Zariquegui – Villatuerta

Sinočnji načrti, da bi gledal sončni vzhod na prelazu Alto de perdon, so se mi izjalovili. Hoditi začnem ob 5:30h in nekaj čez 6h sem v poltemi že na vrhu. Ta je kljub močnemu vetru v megli. Po poti je bilo zanimivo poslušati velike vetrne elektrarne, postavljene po grebenu. Zvočna pesem je pripovedovala, da se vrti nekaj velikega in to zelo hitro, zato je zvok vzbujal strah. Na vrhu ne uspem narediti nobenega posnetka, saj fotoaparatusploh ne more

izostriti slike. Delno je za to kriva megla, morda pa tudi fotoaparatus? Čakanje na jutro na vrhu prelaza mi ne bi prineslo sonca, zato se pričnem po drugi strani spuščati.

Ob sestopu po kamniti in hkrati peščeni poti (na tem spustu sem si pred 5-timi leti poškodoval kito na podplatu in staknil plantarni fasciitis) se pogosto oziram, da bi videl, ali se je megla že dvignila. Ob tem mi uspe v objektiv fotoaparatusa ujeti lep prizor, ko se megla zliva čez prelaz.

Po 3h hoje sem si privoščil »spominsko« kavo v restavraciji hotela Juaca pred Puente

Megla pokriva prelaz Alto de perdon – pogled nazaj po prehodu.

la Reina, kjer sva pred petimi leti z Bredo prekinila prvi del Camina in od koder sva ga nadaljevala leto pozneje.

Pokrajina se sedaj spreminja: iz žitnih polj nastajajo vinogradi, saj iz pokrajine in upravne enote Navarre prehajam v La Riojo. Sonce danes dobro pripeka (+33°C), posebej v dolinicah brez vetra, tako da so posamezni odseki prav zahtevni. Hvala bogu je spotoma mogoče dobiti dovolj vode do naslednje "črpalke".

Pot nadaljujem proti srednjeveškemu mestu Puente la Reina (most kraljice – v čast

kraljici Španije, ki je pred stoletji obiskala vas) z romanskim mostom in nato proti mali vasi Lorca (kraj nosi enako ime kot pesnik Garcia Lorca). V obeh albergih »so že polni«, zato moram po 27 km prehojene poti nadaljevati še kakih 5 km do Villatuerta. Vselim se v alberg Casa mágica, v katerem se zberemo vsi iz sobe v prejšnjem albergu v Zariquieguiriju, kljub temu da smo prejšnji večer načrtovali prenočevanje v Lorci.

Prenočišče: Villatuerta, Casa magica, malo odštekano, starinsko, vendar z bazenom, vodo, kisom in soljo, vse za pranje in obežanje, Wi-Fi slabo, kuhajo večerjo (13 EUR)

Pred srednjeveškim mostom na zahodni strani mesta Puente la Reina.

Majhno, vendar čudovito mestece Zirauqui na poti od Puente la Reina do Lorce.

Eden izmed obrazov poti na Caminu – kamnite stopnice iz Zirauquija do Lorce.

Drugi obraz kamnitega Camina – osnova so naravni vertikalni kamniti skladi.

Posebnost alberga Casa mágica v Villatuerti: voda v bazenu na dvorišču, voda v vodnjaku in voda s kisom in soljo v banji za noge.

Del mednarodne družbe, s katero hodim že nekaj dni – z leve: Joni z Malte, Mark iz Irske, Jose iz Bilbao, Orlando iz Lizbone in Eva iz Düsseldorfa.

Villatuerta – Los Arcos

Noč je bila skoraj običajna, s to razliko, da nam je nočno spanje pokvaril naš irski kolega Mark, ki je ponoči tako smrčal, da nekateri sploh nismo spali. Portugalec Orlando je ušel iz sobe in spal na hodniku, jaz sem bil na meji odhoda. Ob 5h smo zato seveda vsi pokonci in se ob 6h odpravimo skupinsko v noč. Uberemo jo proti Estelli. Skladno s sposobnostmi za hojo se naša kolona kmalu razpotegne v samostojne pohodnike. Ob 9h sem že v tri ure oddaljeni vasi Villamayor de Monjardin pod zanimivim

Glavni trg v Los Arcosu – kraj začetka in zaključka mojega Camina v 2016.

vrhom in ruševinami nad njim, kjer se srečam s kolegom Jose Manuelom iz Bilbao. Prejšnji večer je dobil sopohodnike iz domačih krajev, pa smo si tam privoščili zajtrk. Moj je bil sestavljen iz litra pomarančnega soka, svežega kruha z olivnim oljem ter paradižnika s soljo. Boljšega si ne bi mogel želeči. Manjkala je le kava, ki je bila na razpolago samo iz avtomata, pa sem jo zato prepustil drugim.

Dopoldanski del hoje je prijeten, opoldanski del, ko sonce žge (34°C), pa je povsem druga zgodba. Posamezne dele te poti sem si iz leta 2012 dobro zapomnil, ušlo pa mi je, da je med Villamayor in Los Arcosom tolikšna razdalja brez vsake sence. Hoja v 2012 je bila poezija zaradi povsem drugačnega vremena, danes je sonce neusmiljeno in tolče tistih 13 km hoje po odprtem. Veliko prizorov s takratne poti še nosim v spominu, utrdim jih s ponovnim slikanjem. Nekaj pa je drugače: v 2012 so bila polja pokrita z mladim, zelenim žitom, letos pa so že požeta in stroji pospravljajo slamo. Po poti ves čas prijetno diši koromač, ki raste kot obcestni plevel.

Na poti do Los Arcosa dohitim mlade punce, ki pa jim vztrajnost v vročini še ni bila domača. Ena od teh, 20-letna Madžarka, se mi pridruži. Odlično govori angleško. Njeno prvo vprašanje meni je seveda bilo, kaj sem dobil na Caminu. In moj odgovor je bil »Veliko!«.

V albergu »Casa de la abuela« v Los Arcosu, kjer se nastanim, se nas zopet zbere več romarjev iz sinočnjega alberga, tako da je vzdušje spet domače. Popoldne grem na kosilo. Ker ne želim jesti na turistično pripranem glavnem trgu (Plaza de Maria ali

Plaza de la Iglesia), poiščem restavracijo pri avtobusni postaji, kjer smo jedli že z Ivom in Stipetom (Pension Mavi, Calle del Medio, 7). Če pridete v to restavracijo, poskusite njihov goveji rep (rabo de ternera), je res odličen. Zvečer grem k maši v cerkev Sv. Marije na glavnem trgu, v katerem je nemogoče umakniti oči s čudovitega glavnega oltarja.

Prenočišče: Los Arcos, alberg Casa de la abuela, starejša hiša v centru mesta, preurejena v alberg, uslužen oskrbnik, 10 EUR, pranje perila 0,5 EUR.

Osupljiv oltar v cerkvi Sv. Marije v Los Arcosu.

Na trgih, kjer se zadržujejo pohodniki/romarji, je vedno veliko zanimivega tudi za otroke.

Pogled v sobo albergua »Casa de la abuela« v Los Arcos.

Mlada Madžara, s katerima se srečujem več dni zapored, pred pipo z vinom pri vinski kleti (bodegi) samostana v mestu Iratxe [Irače].

Piramidast hrib Monjardin s trdnjavo na skalnatem vrhu nad vasico Villamayor de Monjardin.

Rože v čevlju - marketinška gesta za lovljenje pohodnikov v obcestni bar.

Včasih so gojzerji pretežko obuvalo v vročih poletnih dneh.

Skrbno obdelani vinogradi ob poti proti Los Arcosu.

Urejena kompozicija trav, vinogradov, oljk in žita.

Stara oljka.

*Bog ve, kakšen
bo pogled na vrhu
klanca (na poti v
Los Arcos).*

*Le trta stara več kot 30 let daje grozdje,
katerega vino se sme deklarirati kot "gran reserva".*

Los Arcos — Logroño

Opomba: V Los Arcosu, sem dejansko pričel svoj Camino 2016, zato je to moj prvi dan hoje. Etape Camina frances pred Los Arcosom sem prehodil na koncu poti, v dnevih 28 do 30.

Stipe naju z Ivotom prestavi ob 6h iz hotela na mesto odhoda pred zahodnim vrati Los Arcosa. Cilj: Logroño z morebitnim podaljškom še do Navarette. Vreme pretežno sončno, kdaj pa kdaj rahel veter, popoldne sonce za ubijanje volje, z okoli 28°C v senci. Z Ivom seveda ves dan hodiva po soncu. Iz Los Arcosa že v dopoldanskih urah prideva do lepe vasice Sansol, nato pa do Torres del Rio. Nekje na sredi poti se nama pridruži Stipe, ki z video kamero snema

posamezne dele poti za film o Ivotovem romanju iz Splita v Compostelo. Vsi trije se usedemo ob cesti na nekem klancu in pomalicamo. V usta gre malo kruha, sira in salame iz Ivotovega nahrbtnika.

V Viani si v centru vasi pred mogočno cerkvijo privoščimo kavo. Ivo poskrbi še za odlične rogljičke. Brez Stipeta jo mahneva v Logroño. V 6,5h s počitkom vred narediva 28 km.

V Logroñu se nastanimo v hotelu Carlton Rioja (80 EUR/osebo!). Najprej opravimo operacijo mojih prvih žuljev. Kirurg Ivo je presenečen, saj ni pričakoval, da jih bom »prislužil« že prvi dan. Po operaciji se odpravimo na lov za kosilom. Iskanje pivnice Cervezeria Pinguin, kjer naj bi po Ivotovih izkušnjah jedli super svinjske krače, ni uspešno. Pivnica ne obstaja več, zato se premaknemo v stari del mesta, kjer

V Viani: Ivo in Stipe načrtujeta nadaljevanje poti ob pomoči Garminovega zemljevida Camina de Santiago.

v imenitni restavraciji pojemo čisto običajno kosilo. Vrnemo se v hotel in z Ivotom opraviva priprave za popoldanski del pohoda - v naslednjih 3h prehodiva 13 km od Logroño do Navarette.

V Navarettte nas pritegne krasna, velika cerkev in njen ogromen oltar. Včasih je v tej vasi živelo in delovalo 40 menihov, danes nobeden več. Večerjamo tik ob cerkvi pri Antoniu (Casa de comedias Begoña y Antonio). Počutje ob svinjskih rebrcih, domačem ocvrtem krompirju, Rioja vinu

(Señorio de Hueda, crianza 2012), prijaznem lastniku Antoniu in lepi črni točajki iz Nigerije, je odlično. Ivo se prijetno sprostí, čemur sta največ prispevali dekle in dve buteljki. V prijetnem vzdušju naju Stipe odpelje z avtom v Logroño, kjer v hotelu oskrbim žulje in se odpravimo spat. To je bil zame prvi dan Camina. Z 41 km prehojene poti je pomenil trd »start«, ki je prinesel prve žulje.

Prenočišče: Logroño, hotel Carlton Rioja.

Proti Sansolu.

Polja sončnic spreminjajo podobo sicer pretežno žitne pokrajine pred krajem Zariquieguijem.

Navarette – Santa Domingo de la Calzada

Vstajanje ob 5h, priprava nog, malo zajtrka v sobi pri Ivotu (suh kruh, češnje, pršut, banane in jogurt zame), nato prevoz z avtom iz Logroño na konec včerajšnje etape pri cerkvi v Navarette. Vreme obeta lep dan, ravno se je zdanilo (dani se nekaj več kot uro kasneje kot v Ljubljani, saj smo zahodno od Grenwicha). Hodiva v vinorodnem predelu pokrajine La Rioja. Rdeče-rubinasta vina iz teh krajev nekoliko bolje poznam zaradi sina Nejca, ki se je oženil v Baskijo v družino, kjer je ženin oče Juan velik poznavalec in zbiratelj vin. Veliko buteljčk iz njegove bogate zbirke smo že spili in postal sem navdušen nad rdečimi vini iz Rioje. Prav zato še s posebno pozornostjo in zaljubljenostjo

gledam vinograde, polne kamnov pod trtami ter žejno zemljo, ki jo pridno namakajo.

Sredi dopoldneva prideva na mejo dveh pokrajin: Rioje in Castilla/Leon, ki poteka po vrhu hriba. Na drugi strani hriba je podoba drugačna – namesto vinogradov so njive posejane z žitom. Približno 12 km pred Santa Domingo de la Calzada je ura ena in sonce močno žge. Po 27 km hoje naju pobere Stipe z avtom. Gremo v Santa Domingo de la Calzada na pivo in malico. Na lokaciji sredi mesta si privoščimo pivo in vsak svojo sladico. Tukaj prvič doživim, da lahko nekdo Ivotu »dvigne obrate«. Ivo želi plačati postreženo. Natarica, punca kakih 16 let, mu prinese račun, na katerem pa ni napisano, kar je postregla, pač pa kot “drugo” in s ceno, ki je ni bilo na ceniku. Ivo je oštir in lastnik restavracije in picerije Ljubljanski dvor v Ljubljani, zato seveda zahteva pravi račun, na katerem bo pisalo,

kaj smo dejansko dobili in kaj bomo plačali. Računa nismo dočakali kljub vsem pojasnjevanjem, zakaj ga želimo imeti. Ivo je v tem prepoznal način, kako gostinci v Španiji tujcem zaračunavajo višje cene, tiste na ceniku pa so le za domačine.

Jeznega Ivota s Stipetom odpeljeva v naše prenočišče v Casa Rural Acebal v vasi Santurde de Rioja kakih 15 km južno od Santa Dominga, kjer si malo odpočijemo. Ob petih popoldne naju Stipe z avtom prepelje na mesto, kjer naju je pobral opoldne. V prijetni vročini z vetrom sva z Ivotom nato pregrizla klanec proti Cirueñi, kjer je na vrhu planota z golf igriščem Rioja Alta. Poleg igrišča je ogromno naselje praznih hiš in apartmajev. V letu 2008 je namreč v Španiji nastopila huda stanovanjska kriza in več kot polovico stanovanj tega luksuznega naselja je ostalo praznih. Ja, tudi Španci so imeli svoje »Hilde Tovšak«.

Brez počitka v golf klubu jo nato z Ivotom mahava med sanjskimi žitnimi polji proti Santa Domingu, kjer naju pričaka Stipe. Zaradi pozne ure (osem zvečer) je v mestu že vse zaprto, zato Stipe v katedrali, po kateri slovi Santa Domingo, ne more posneti slavnih kur, ki jih že 500 let gojijo v cerkvi in so povezane z anekdoto o krivični sodbi mlademu fantu. Na večerjo se odpeljemo v vasico Escaray, še nekaj kilometrov južneje od vasice z našim prenočiščem. Po dolgem iskanju najdemo gostilnico z domačo hrano (*comida casera*), kjer si privoščimo česново juho (*sopa de ajo*), krvavice (*murcilla*) in kuhano teletino (*ternera cocinada*). Hrano kar hitro pospravimo v želodce, nato se vrnemo v naš penzion, da opravimo priprave za naslednji dan.

Prenočišče: penzion Casa Rural Acebal v vasi Santurde de Rioja, kakih 15 km južno od Santa Domingo de la Calzada.

Polja žita pred mestom Villafranca Montes de Oca med katera se je zajedla asfaltna cesta.

Prelepa pokrajina posejana z žitom.

Santa Domingo de la Calzada – Villafranca Montes de Oca

Vstajanje ob 4:30h, ob 6:30h pa naju Stipe dostavi na izhod iz mesta Santa Domingo. Ivo takoj vključi svoj »metronom za hojo« s hitrostjo 6 km/h in ne popusti ure in ure. Sam mu le s težavo sledim na razdalji kakih 15m. Približno čez dve uri pripelje Stipe na pot češnje. Trenutek veselja in nekaj minut počitka, nato naprej proti Villafranci. Pred nama se odpirajo planjave žitnih polj, nekaj že požetih, nekaj še v klasju. Stipe naju pričaka na vrhu vzpetine med polji. Snema z dronom, ki pa ga morava zaradi olike ignorirati. Ivo vzdržuje tempo hoje, sonce vedno bolj greje, zato pogosto pije vodo. Proti Villafranci se teren ves čas dviguje, le redki grmi ob cesti nudijo senco. Pred ciljem mi Ivo ubeži za 500 m, s Stipetom me počakata v šoferski gostilni, kjer imamo nato dobro kosilo.

Namestimo se v prestižnem hotelu San Anton Abad v vasici Villafranca Montes de Oca. V enem od delov hotela je na podstrehi tudi običajen albergo, v katerem sva leta 2012 prenočila z Bredo. Albergo je s svojo preprostostjo pravi kontrast luksuznemu hotelu. Ima svojo sušilnico perila na prostem in tja sem »podtaknil« tudi svoje, v luksuznem hotelu na roke oprano perilo. Popoldne se Ivo odloči, da bo k 35 km jutranje in dopoldanske hoje dodal še 12 km. Ker potrebujem počitek, Ivo sam oddivja še do San Juan de Ortega, kjer ga pod večer z avtom pobere Stipe. Razmišljam o stanju svojih nog. So žuljave, poleg tega pa mi je

začela zatekati mišica pod levim kolenom. Zavedam se, da Ivotovega tempa s 40 km na dan ne bom zdržal. Čeprav težko in z žalostjo, ker se moram odpovedati cilju tokratne hoje po Caminu (snemanje filma), se odločim, da Ivota »osvobodim« in da nadaljujem Camino sam.

V času, ko Ivo hodi, posnamem s telefonom voščilo kolegu Darkotu Koritniku za 60 let. Po 3h odpošiljanja (komunikacijske težave) posnetek le uspešno poslati njegovemu sinu Tomažu, da ga bo naslednji dan uporabil na proslavi.

Zunaj je lep večer, sonce obseva cerkev pred oknom moje sobe v hotelu. Stopim v bližnjo vas v pekarno (panadería) po kruh za naslednji dan. Na poti nazaj srečam Primorca Lučota Batisto iz Postojne. Vesel sem, da je vsaj še en Slovenec na poti z nami. Izmenjava izkušnje, načrte in informacije o poti ter hkrati opazujeva, kako na igrišču pri cerkvi stare gospe (70+) kegljajo. Njihova igra je podobna bowlingu.

Po Ivotovem prihodu večerjamo v hotelski jedilnici, kjer nam postrežejo s hrano, kuhano po domače (*comida casera*) in po ceni za »peregrinose«. Vino je popolnoma zanič. Dalmatinca (Ivo in Stipe) imata srečo, da vedno pijeta bevando, v kateri se kislina vina nekoliko skriva. Za mizo Ivota in Stipeta seznanim z odločitvijo, da bom nadaljeval Camino sam. Če bo mogoče, se dobimo čez tri tedne, na god Sv. Jakoba, 25. julija ob 12h pri sv. maši v katedrali v Santiagu de Compostela, ki je oddaljena 600 km. Tako se je moja vloga statista v načrtovani Stipetovi dokumentarni potopisni oddaji za hrvaško TV, o romanju iz Splita v Santiago, predčasno končala.

Po večerji se poberemo v luksuzne sobe na oskrbovanje žuljev in pripravo nahrbtnikov za naslednji dan. Do danes sem del svoje prtljage lahko puščal v avtu, s katerim se je prevažal Stipe. Odslej jo bom moral v celoti nositi s sabo. Grem torej po prtljago v avto, izberem vso potrebno opremo za naslednjih

25 dni in jo stlačim v en nahrbtnik, nekaj obleke pa »deponiram« v avtu do prihoda v Santiago.

Prenočišče: *Villafranca Montes de Oca, hotel San Anton Abad.*

Ivo v iskanju primerne mesta za fotografiranje žitnih polj.

Nekaj polja je kombajn že prehodil.

Villafranca Montes de Oca – Burgos

Vstajanje ob 4:30h, priprave nog, zajtrk v Iivotovi sobi, skupaj odidemo iz hotela tik pred 6h. Pot pričnjam takoj ob izhodu iz hotela, Ivo pa bo startal kakih 12 km naprej iz San Juan de Ortega, do koder je prehodil že včeraj. Tema je še, s svetilko na glavi se povzpnem za kakih 200 m na hrib Montes de Oca (Gosja gora), ki se na vrhu zravna.

Kake štiri ure hodim po planoti popolnoma sam, nato grem mimo cerkve San Juan de Ortega in se spustim v dolino. Nikogar ni, tako da lahko med hojo poslušam ptice in molim. Poskušam peti naše slovenske narodne pesmi, pa ne gre. Vse pesmi, ki mi pridejo na misel, so otožne. Tudi sam sem otožen, saj sem se poslovil od Ivota, s tem

pa tudi od cilja: spremljati ga do Santiaga. Moti me tudi mezinca na desni nogi, kjer se je očitno naredil nov žulj in se predrl. Ob vsakem koraku se tekočina preliva med prsti, saj čutim »čmokanje«. Tudi bolečina zaradi žuljev na peti je lepo uglašena s tisto, ki prihaja iz mezinca.

V kraju Agés si privoščim kavo z mlekom in nato nadaljujem do Atapuerce. Kraj je znan po tem, da so v votlinah v njegovi okolici odkrili ostanke Neandartalcev, ki so tu živeli pred kakimi dvanajst tisoč leti. Za njimi je na polju ostalo nekaj kamnov (nekakšen »mikro« Stonehenge), več drugih ostankov pa so arheologi pospravili v kak kilometer oddaljen muzej. Za ogled muzeja se ne odločim in Atapuerco prehodim brez ustavljanja (tu sva z Bredo prespala 2012). Mimo vojaškega poligona se povzpnem na manjši prelaz Matagrande (veliko pobijanje) na 1.070 m.

*Mimohod romarjev,
medtem ko malicam
ob poti.*

Katedrala v Burgosu posneta s strani. Občudoval sem jo ob kavi in z bolečo nogo.

Pokrajina se na prelazu razprostre, pogledi na spodaj ležeča polja in v kotlini čepečo vas so izredno lepi. Od tu že lahko vidim del Burgosa. Zdi se mi, kot da bom do mesta moral prehoditi še kakih 10 km. Moja ocena se je kasneje izkazala za slabo, saj so se kilometri do Burgosa raztegnili na več kot 20. Ustavim se za malico ob cesti in ob tem s pogledi spremljam prve »peregrinose«, ki gredo mimo. Med njimi sta tudi dva psa s potovalno torbo in močno obložen osel z lastnico.

Vesetje nad lepo pokrajino in sončnim dnevom prispeva k temu, da se manj

posvečam smerokazom. V naslednjem križišču me zanese na dolgočasno pot po dolini in asfaltu proti predmestju Burgosa. Nasvet za pohodnike: pri kamnolomu pred Burgosom zavijte desno, ne hodite po poti, ki jo označuje tabla "Burgos". To so nastavili oštirji, da gredo pohodniki, namesto po krajši in lepši poti čez prostrana polja, po dolini mimo njihovih barov.

Še preden pa dospem do predmestja Burgosa, začutim v mišici pod kolenom močnejše bolečine. Trikrat se ustavim in jo zmasiram, da sploh lahko za silo spet hodim. Nato naredim še majhno napako, ki pa

*Za dva je bila sobota, 2. julija 2016,
v Burgosu, presrečen dan.*

takrat pomeni veliko – na slabo označeni cesti zaidem (Cardenuellla/Riopico) in si pridelam še dodaten kilometer poti. Do Burgosa se pot za tako nogo še podaljša. Prečkam avtocesto in naredim kakšne 3 km okoli letališča. V vasi Villafria, predmestju Burgosa, tolažim mišice z valjanjem hladne pločevinke piva po njih. Zadnjih 10 km do središča Burgosa, kjer me po dogovoru čakata Ivo in Stipe, me bolečine tako upočasnijo, da do centra Burgosa potrebujem kar 3h. Skupaj sem danes hodil 11h.

Ivota in Stipeta najdem v lepem hotelu Abba v predelu mesta pod gradom. Ivo je naredil svojih 27 km v samo petih urah, tako da sta si s Stipetom do mojega prihoda že lahko privoščila kosilo in počitek. Zvečer prisostvujemo maši v stranski kapeli burgoške katedrale, kjer se nam pridruži tudi Primorec Lučo.

Po maši se malo potepamo po trgih, preplavljenimi, pa ne z romarji, ampak z ljudmi, ki so prišli v Burgos na zabavo.

Burgos nekaj praznuje, zato je stari del mesta poln glasbe, zvečer pa je še ognjemet.

Ob 9h zvečer se naša trojka odpravi na večerjo, na jagenjčka v imenitno restavracijo Casa Ojeda, kamor nas povabi Ivo. To restavracijo obišče vedno, ko je v Burgusu, saj tu, po njegovem mnenju, pripravijo najboljše. Le šest tednov stare jagenjčke pečejo v krušni peči, zato je meso izredno mehko. Odlično vino "zelen" iz grozdja "verdejo" prispeva k dobremu vzdušju, v katerem Ivo zasipa natakraje s pohvalami za hrano in pijačo. Iz nas veje zadovoljstvo, da smo skupaj na Caminu in da nam je lepo.

Zvečer si pred spanjem spet ližem »bojne« rane na petah in mezincu ter blažim bolečine v mišicah. Na TV je polfinalna nogometna tekma Evropskega prvenstva 2016 med Francijo in Nemčijo. Bolj kot ognjemet v mestu me pritegnejo kazenski streli na tekmi za finale.

Prenočišče: Burgos, hotel ABBA v predelu pod gradom, na zahodnem delu nad katedralo.

Stipe ob slastni jagnjetini v restavraciji Casa Ojeda.

Burgos

Zaradi močnega vnetja leve stegenske mišice (obseg ene noge pod kolonom je za 2 cm večji od obsega druge noge) in s tem povezanih bolečin, se parkiram v Burgosu. Nejc mi je po telefonu priskrbel mnenje fizioterapevta, ki je potrdil mojo »opravilno nesposobnost« za hojo in mi svetoval naslednje ukrepe: masažo, Ibuprofen, relaksant za mišice in počitek.

Ob 12h se udeležim svečane maše v burgoški katedrali, nato pa se iz super hotela ABBA nad katedralo, kje mi je prenočišče častil Ivo, preselim v Alberge municipal, v cenejše prenočišče - iz 150 EUR/noč presedlam v posteljo za 5 EUR/noč. Popoldne pohajam po mestu in na trgu Plaza mayor v lekarni kupim tablete za sproščanje mišic. Tudi lakoto potolažim. Poiščem lokal, obljuden z domačini, kajti kjer jedo oni, je hrana zagotovo dobra. Za predjed si privoščim paello, nato pa mehkega jagenjčka v omaki. Popoldne zaključim s kavo na ulici pred albergom, od koder imam lep pogled na katedralo. Večer posvetim pisanju bloga, poročanju o prejšnjih dneh, odgovarjanju na elektronsko pošto ter urejanju službenih drobnarij.

Prenočišče: Burgos, Albergue municipal, lep, nov, velik in urejen alberg v centru blizu katedrale (5€) – zelo priporočam.

Vsak si po svoje ureja žulje - kip romarja v Burgosu pred Albergue municipal.

»Brez bolečine ni slave!«

Mladina v Burgosu z mobilnim telefonom v roki, kar je simbol enakopravne vključenosti v skupino.

V večini barov na poti je standardno naročilo: pintxos (obloženi kruhki) in kozarec vina.

Burgos – Hornillos del Camino

Zbudim se ob 6h in takoj naletim na težavo: ponoči sem nekoliko povaljal kable za polnjenje mojih aparatov: iPhone, iPad in fotoaparata. Baterija telefona se zato ni napolnila. Kazalo je, da bom ostal brez telefona, ker sem ali »prekuril« polnilec, ali pa potrgal kabel za polnjenje. Ni mi do tega, da bi ostal brez komunikacije. Kasneje se je izkazalo, da je bil strah odveč. Dodatno težavo pa sem si nakopal, ker sem telefon nehote prestavil v t.i. »safe mode«, v katerem se ikona baterije pobarva v oranžno. Prva misel je bila: s telefonom je nekaj narobe. Zvečer mi je strahove pregnal pohodnik Gutzi iz Francije, ki je poznal te podrobnosti in odpravil težavo.

Pred jutranjim odhodom iz alberga s tabletami (relaksant za mišice, dodal Ibuprofen) nekoliko mirim mišice pod kolenom. Prizadeta mišica je namreč zelo otrdela. Zaradi te težave se odločim za »soft start-up« iz Burgosa in le 20 km hoje do Hornillos del Camino. Moj nahrbtnik je težak kakih 13 kg, torej ne ravno dobro za dodatno obremenjevanje razbolele mišice. Vsa mladina, ki je spala ob in nad mano, je že odšla. Hoditi pričem ob 7h, torej uro kasneje, kot sva to običajno počela z Ivom. Počasi se iztrgam iz Burgosa in ves čas »poslušam« mišico, kako se odziva na hojo. Po vsakem km sem bolj trden v prepričanju, da bova noga in jaz zmogla celotno 20 km dolgo etapo. Molim, da bi odvrnil svojo pozornost od mišice. Molim tudi za to, da bi sedaj, ko snemanje filma o Caminu ni več moj cilj, našel nov smisel hoje.

Vreme je prijetno za hojo, nekaj je sonca. Pokrajina se iz obmestne enoličnosti čez čas prelevi v valovito preprogo polj z zrelim žitom. Po poti me ogovori vesela in živahna Lauren, Američanka iz New Jerseya (Philadelphia). Pove, da je učiteljica in da bo po vrnitvi s Camina odšla v noviciat v katoliško skupnost nun. Sedaj uči etiko na srednji šoli. Ker je poslovna etika tudi del mojega zanimanja, imava več kilometrov dolg pogovor o etiki, o življenju mladih v samostanski skupnosti itd. Pohvalim se, da imam prijatelje, katerih hči je nuna in še druge, katerih sinovi so duhovniki. Pa še novo mašo v družini Rožmanovih v Predosljah, ki so jo doma v Sloveniji opravili v tistih dneh, ji »prodam«. Nazadnje se dotakneva še učenja španščine, kar postaja potreba tudi v ZDA, saj postajajo špansko govoreči prebivalci (»hispanosi«) vse bolj del ameriškega vsakdana. Ugotoviva, da bi se lahko pravzaprav pogovarjala tudi po špansko. Rečeno – storjeno, pogovor nadaljujeva v nama obema ljubem jeziku.

Proti Hornillosu se začenjajo kopičiti oblaki, da bi opravili napovedano nevihto. Komaj ji še uidem v nov privatni alber *Meeting point Hornillos* v Hornillosu. Po nastanitvi sledijo potrebne vsakodnevne ceremonije: tuš, oskrba ran, mišice in pranje perila. Ob slednjem se zapletem v pogovor z lastnikom alberga in njegovo hčerko in kmalu ustvarimo domače vzdušje. V albergu se naročim na večerjo ter nato odidem po nakupih za zajtrk in malico za naslednji dan. Spotoma ne pozabim zaviti v bar na kozarec vina ter kavo z mlekom. Dolžnost do pisanja me vrne v alber na vrt zapisovati doživetja. Temu dodam še sprehod po »*poteh spominov*« na Camino 2012 z Bredo. Obiščem vaško cerkev z obzidjem in bar Casa Manolo, kjer

še vedno, kot takrat, prodajajo buteljke domačega natočenega črnega vina po 2 EUR. Minute pred večerjo mi popestrijo mlade pohodnice z vajami joga na dvorišču alberga. Večerjo (paella, ensalada mixta, postre, vino) nam je skuhala domača hči, ki z bratom upravlja alberg. Najprej mešana solata za osvežitev, nato pa paella Valenciana. Moram priznati, da ji ni uspela najbolje. Bila je bolj »vege« varijanta. Kot se spodobi, je rižu dodala zelene ozke fižolove stroke, manjkala pa sta zajček (conejo) in piščanec (pollo) - a ne, Darko?

Po večerji se prijetno zasedimo v pogovoru. Med pohodniki je kar nekaj učiteljic in vse na Caminu iščejo nekaj za bolj kakovostno življenje. Američani pa medtem že začenjajo žurko: *Živel Independence Day!*

Prenočišče: Hornillos del Camino, alberg Meeting point Hornillos, majhen privatni alberg v sredini vasi, z vrtom in vsem udobjem za pohodnike (11 €) – zelo priporočam.

Proti vasici Hornillos del Camino.

*Red med
romarskimi
čevlji v albergu
Meeting point
v Hornillos del
Camino.*

*Popoldansko opustela ulica vasice
Hornillos del Camino.*

*Pohodniki pri jogi v albergu Meeting point
v Hornillos del Camino.*

Ko nikjer ni drugega kot žito in eno drevo.

Hornillos del Camino – Castrojeriz

Noč v albergu *Meeting point* je bila burna, saj so mladi Američani, ki jih je veliko na Caminu, izkoristili svoj Independence day kot razlog za popivanje in kravaljenje pozno v noč. Eden od starejših Američanov, ki je na Caminu že četrtič, je komentiral, da postaja Camino za mlade, namesto versko doživetje, vse bolj priložnost za zabavo in druženje. In ker nekateri romarji niso mogli zaspali

celo noč, so začeli vstajati že pred peto uro. Pridružim se jim, čeprav sem sam kljub razgrajanju dobro spal. Po pripravah in kratkem zajtrku pričnem hojo ob 6:15h.

Pot dolgo časa vodi rahlo navzgor do planote velike kot Ljubljana. Vreme je sončno z rahlim občasnim vetrom. Povsod je ravnina, cesta se vije med žitnimi polji, na njej pa romarji (peregrinosi). Letos je suha, v primerjavi z letom 2012, ko sva z Bredo tu gazila po mokrem blatu. Vse navdušuje. Spet me dohiti mlada Američanka Lauren in hodi z mano vse dotlej, da se ne začnemo

Vasica Hontánas se po nekaj urah hoje po ravnini pojavi v dolini kot fata morgana.

spuščati v vas Hontánas. Lepe spomine na ta del poti iz 2012 podoživljam ob kavi z rogljičkom v baru pri cerkvi.

Zaradi močnih bolečin v nogi le s težavo nadaljujem. Mišica pod kolonom leve noge je zatečena, napeta, občasno se v njej sproži pekoča bolečina. Dodatno »veselje« mi povzročajo žulji na peti in na malem prstu desne noge. Nekateri sopotniki, ki so v vasici posedali dalj časa, me spet prehitijo. Pridem do nekdanj mogočnega samostana, Convento San Anton, kjer se za nekaj časa ustavim. Asfaltirana cesta gre kar skozi ruševine samostanske gotske cerkve. Ruševinam je boter španski reformator enakega kova, kot je bil naš »prosvetljeni« cesar Franc Jožef v letih okoli 1780. Uspešne samostane je namreč kar ukinil, da se je lahko polastil njihovega premoženja. Ruševine tega samostana so še danes dobro ohranjene, v njih pa je zavetišče (*refugio*) za skromnejše romarje, katerega tudi obiščem. Vodi ga Poljakinja, s katero se romarji sporazumevamo v španščini.

Ob koncu prehojene etape tega dne se nastanim v mestnem albergu (*albergue municipal*) v lepi vasici Castrojeriz, kjer sva 2012 prenočila tudi z Bredo. Takrat je bil to zame »*kraj nesrečnega spomina*«, saj sem tam izgubil SD kartico fotoaparata z okoli 400 posnetki. Danes si kot obliž na to rano privoščim kosilo v hotelu Iacobus pod mojim albergom. Na terasi hotela uživam v soncu in rahlem vetru ter ob prelepem pogledu na okolico pišem blog.

Prenočišče: Castrojeriz, Albergue municipal, srednje velik alberg v središču vasi, le en prostor s posteljami z železnimi pogradi, vodijo ga prostovoljci (11 €) – priporočam.

Nekoč mogočen samostan Sv. Antona, ki so ga pred 200 leti zadele »Jožefinske reforme« in ga obsodile na propad. Cesta gre kar skozi cerkev samostana.

Vasica Castrojeriz pod hribom z gradom je prepoznavna že na daleč.

Castrojeriz — Frómista

Castrojeriz zapustim že pred 6h. V mraku sam, z baterijo na čelu, tipam med ulicami prazne vasi in iščem izhod. Po kakšne pol ure hoje se prične strm vzpon na planoto za približno 100 m višinske razlike. Od tu je lep pogled nazaj na Castrojeriz in na širna polja v dolini pod njim. Precej časa hodim sam in občudujem žitna polja. Dišijo. Tega vonja sem se naužil, ko sem kot otrok pasel krave pri sorodnikih na kmetiji pri Maku na Zelen bregu nad Ravnami. Kako prijetno diši vse, kar sem vonjal v svoji mladosti. Tukaj je vonj še bogatejši, saj so polja večja.

Lauren iz New Jersey-a, učiteljica, 28 let, bodoča redovnica.

Veseli Korejec s poškodovanimi nogami pred vasico Boadilla del Camino na svojem vztrajnem Caminu.

Dohiti me je Mehičan srednjih let, nekoliko socialno »razstavljen«, menda gradbenik, ki naj bi se ukvarjal z velikimi posli. Veliko govorjenja, vmes navrže nekaj zanimivih komentarjev o potomcih Majev v današnji Mehiki in njihovi kulturi, pa še kakšno o mehiških ženskah, ki so prav takšne, kot jih upodabljajo sladkobne »latino nadaljevanke« na naših TV: važno je imeti in to je potrebno od moških zahtevati.

Zanimivo je, da sem si na tem odseku med potjo v 2012 zapomnil veliko delov poti, ki sem jih sedaj zavestno umeščal na svoj notranji zemljevid. Klanec, mesto, kjer je morala Breda nujno na potrebo, pa si ni upala, "priročni bar" z zajtrkom, most, prehod v pokrajino Palencijo itd. Spet zavijem v bar/alberg, kjer sva z Bredo pila kavo, čeprav je nekoliko s poti. Tiste luštne punce, ki mi je takrat prijazno razkazala staro klet (sótano) v albergu, ni več.

Tik pred vasico Boadilla del Camino se mi pri počitku v parku pridruži Korejec srednjih let, ki hodi s prizadetimi nogami. Doma si je pri padcu v planinah potrgal mišice na nogah. Kljub obupnim težavam, je na Caminu napredoval v enakem ritmu kot mi. Koliko volje, koliko napora mora vlagati v hojo! Moje težave so v primerjavi z njegovimi malenkostne, čeprav ne majhne. To zavedanje traja v meni le naslednjih nekaj sto metrov, ko se mi spet pojavijo bolečine, ki pritegnejo vso mojo pozornost.

V vasi Boadilla del Camino se ne morem upreti želji, da ne bi spet obiskal lepega in nenavadnega alberga *“En el Camino”*. V njem sva z Bredo v 2012 jedla česno

Pri Frómisti - nekdanja plovna pot, danes le namakalni kanal, v katerem so tudi rečni raki.

juho in z njo nabrala voljo za nadaljevanje hoje do Frómiste. Tudi tokrat je obisk prijeten dogodek: lastnici pohvalim prijaznost natakara, mladega moškega okoli 35 let, ki naju je stregel tudi v 2012. Razneži se in s ponosom pove, da je to njen sin.

Pri cerkvi spet naletim na kolege Američane, s katerimi se neprestano srečujemo in ločujemo. Skupaj občudujemo štorke na cerkvenem zvoniku, ki s tleskanjem s kljunom privabljajo naše poglede. Poslovimo se z *“Se dobimo v Frómisti!”*.

Pot proti Frómisti pelje v glavnem po odprtem terenu. Nekaj redkih topolov ob cesti ne zadrži vročega sonca. Pot zavije k rečnemu kanalu, po katerem so v preteklosti iz pokrajine odvažali žito. Gradili so ga celih 70 let, končali pa v 19. stoletju. V kanalu so raki, ki jih lovijo z vršo. Seveda nisem mogel mimo dveh »ribičev«, ne da bi malo povprašal po tehniki lovljenja. V vršo dajeta smrdeče meso in z njim pritegneta rake. Vročina je precejšnja - kasneje sem izvedel za 34°C v senci in zaradi vlage v zraku kar ubijajoča. Ob prihodu v Frómisto že kar tavam mimo alberga municipal na sredi mesta in se ustavim šele v privatnem albergu Estrella del Camino na koncu mesta.

Frómista je staro mesto z lepo restavrirano romansko cerkvijo Sv. Martina iz leta 1.000. Popoldne grem tja na koncert kitarista, ki je s klasično kitaro in odličnim igranjem lepo izpolnil prostor in navdušil polno cerkev poslušalcev. Zvečer se v cerkvi udeležim še sv. maše. Duhovnik si je po njej vzel čas za osebni blagoslov vsakega posameznega romarja.

Danes popoldne nisem imel časa za pisanje bloga, saj sem imel toliko dela s sabo (oskrba ran, nakup v lekarni, kosilo), nato pa ogled mesta, koncert in maša. K pisanju sem se spravil šele zvečer na vrtu svojega alberga ob kozarcu Rioja vina. Po nekaj minutah me je rahel dež pregnal v bar, od tam pa lastnik, ki je oznanil, da je ura 22h in da je potrebno oditi spat.

Prenočišče: Frómista, Albergue Estrella del Camino, prijeten privatni alberg, pritličen in z vrtom, urejen v starem stilu z novo opremo, 10 EUR - priporočam.

Pretočni kanal iz 19. stoletja pri Frómisti za dvigovanje ladij na nekdanji plovni poti za prevoz žita.

Boadilla del Camino – lepo urejen alberg »En el Camino«.

Romanska cerkev Sv. Martina v Frómisti iz leta 1.000.

Frómista – Carrión de los Condes

Iz Frómiste odidem nekaj po 6h še v temi. Bi šel že prej, pa se, ko je zvonila budilka mobitela, nihče v sobi ni hotel dvigniti iz postelje in sprožiti procesa skupinskega vstajanja. Hvala bogu, da sta iz alberga z mano odšla še dva »peregrinosa«, saj sem jo zaradi teme že hotel mahniti v napačno smer. Odšel sem brez zajtrka, ki si ga privoščim kasneje na enem od urejenih počivališč ob poti. Skoraj ves čas hodim ob cesti. Večino časa sem sam, pa lahko molim rožni venec za domače potrebe. Po nekaj kilometrih hoje se mi pridruži punca iz Poljske, učiteljica angleščine, ki išče svojo novo poklicno pot. Zdaj je organizatorica in aranžerka okrasitev na dogodkih, kot so poroke. Pogovor sva pričela, ker je oba zanimal stric ob poti, ki je nekaj pobiral

Del teh češenj iz pokrajine Bierzo je šel v moj želodec.

s tal. Izkazalo se je, da so mu bili vseč majhni polži, ki po dežju prilezejo na površje. Menda so najboljši kuhani v paelli ali kaki drugi jedi.

Na pol poti do Carrióna se moram umakniti ob rob ceste. Nasproti mi je prišlo kakih 100 učencev z učitelji, očitno iz katoliške šole, saj jih spremljajo tudi nune. Vsi učenci po vrsti me glasno pozdravljajo z "Buen Camino!", le ena od najbolj prijaznih punc me pozdravi v svoji angleščini z "Good way!".

V Carrión de los Condes pridem po 5h hoje in to že malo po 11h, zato me v alberg Santa Maria v središču mesta še nočejo sprejeti. Albergi namreč odpirajo vrata šele po 12h. Preostali čas izkoristim za pašo radovednosti. Grem naokoli po sejmu, ki je zapolnil mestno središče ter si kupim debele češnje iz pokrajine Bierzo (španska različica slovenskih Brd). Zaradi bolečin v mišici vse težje hodim, zato bolj oddrsam kot odidem do drugega alberga Espiritu Sancto, da preverim, če je morda že odprt (Ne ustavljam se, če imaš razbolele noge!). Nuna »v civilu« me namesti v veliko sobo, ki jo že zasedajo

Šolski pohodniki po Caminu v smeri "nazaj" proti Franciji.

Mlada policistka Paulina iz Dortmunda, ki se je, tako kot jaz, pridno trudila govoriti po špansko.

glasni Italijani. Postelje so enojne in dovolj daleč vsaka sebi, da imam ob postelji tudi prostor za nahrbtnik, kar peregrinosi še posebej cenimo. Na steni visi napis, ob katerem sem se zamislil: *“Trije stebri poti po Caminu so: verovati/verjeti, želeti in moči”* oz. po špansko: *“creer, querer, poder”*. To bi mi lahko bilo vodilo za vsako nalogo v življenju!

Opoldne ena od pohodnic iz naše sobe predlaga, da se ji pridružim na kosilu, ki ga bo kuhala. Zaradi vljudnosti seveda “z veseljem” sprejemem povabilo. Pristal sem na leči (lentejas) z nekaj koščki salame, ki jo je skuhala v petlitrskem »piskru«. No, leča mi ni bila ravno »v veselje«. Med kuhanjem pove, da je Marga (Margareta) iz Barcelone in da tam lečo pogosto jedo namesto mesa oz. živalskih beljakovin. Na srečo sem k obedu prinesel steklenico dobrega španskega vina (Campo viejo), sok in lubenico, tako da je leča prebavljiva. Pri kosilu se nama pridruži mlada policistka Paulina iz Dortmunda, ki pa ji leča ni neznana. Za poobedek imava še uro pogovora v španščini (curso de español), v katerem

»Nune pojejo« - cerkev Santa Maria v Carrión de los Condes.

sva razčistila, da se po špansko rdečemu vinu reče “vino tinto” in ne “vino rojo”.

Zvečer sem spet pri maši, tokrat v katedrali Santa Maria, na katero imam (dokumentirane) lepe spomine že iz 2012. Tako kot takrat tudi danes mašo bogatijo s petjem in igranjem nune iz bližnjega ženskega samostana (konventa) Santa Clara (v njem se je menda svoje dni zadrževal tudi Sv. Frančišek Ksaverij). Ena od njih igra na sitar, zraven pa izredno lepo poje v stilu Nane Mouskouri.

Pri blagoslovu romarjev po maši nam mlajši duhovnik demonstrira svoje poznavanje držav, članic Evropske unije. Vsakokrat, ko imenuje državo, povabi romarje iz te dežele k blagoslovu. Na koncu pride do številke 27, manjka mu ena sama država. Pozabil je na Slovenijo, pa mu malo pomagam, ker je ravno prosil za to.

Prenočišče: Carrión de los Condes, Albergue Espiritu Santo, nekdanja šola z velikim dvoriščem, vodijo ga nune, postelje so enojne, lepa kuhinja, jedilnica, vse za pranje.

Carrión de los Condes – Terradillos de los Templarios

Alberg v Carrión de los Condes zapustim v trdi temi ob 5:15h. Ampak težava že takoj na začetku: v katero smer naj grem? Na kritični točki na robu mesta počakam na prvega pohodnika, »angela vodnika«. Teresa iz Barcelone pozna pot, zato se ji pridružim. Skupaj nato prehodiva 17 km dolg odsek poti čez mezeto – ravnino brez vasi in okrepčevalnice. Pot poteka med širnimi polji zrelega žita po stari rimski cesti »calzada romana«, ki je ravna »v nulo«, le včasih se ji »rigne« in poskoči čez kak mostiček. Ves čas se pogovarjava in tešiva vsak svojo radovednost o svetu, ki ga živiva. To je zame kar 4-urni tečaj španščine (clase de español) in to za ceno enega »koféta« v prvem bifeju v Calzadilla de la Cueva.

Na kofetu v bifeju slišim govorico iz »naših krajeva«. Ogovorim dva Hrvata iz Bosne, Marka in Danijelo, ki sama hodita proti

Francoz Gutzi, moj »svetovalec« ob težavah z mobilnim telefonom.

Santiago. Naša skupna točka zanimanja sta takoj druga dva Hrvata, moja kolega, »ubežnika«, Ivo in Stipe. Po pogovoru z novima znancema si vzamem čas in zamenjam nogavice ter oskrbim rano na malem prstu. Medtem pa jo moj »angel vodnik«, Teresa, odprhuta naprej po calzadi s svojimi kolegi Katalonci. Tako jo nekaj časa sam maham naprej, ravno prav za en rožni venec za domače. Kasneje se mi pridruži fant okoli 30-tih let, Gutzi iz Francije, ki je, kot je povedal, na prelomnici v svojem življenju. V pogovoru prideva tudi do težave z mojim mobilnim telefonom, ki me je v Burgosu prestrašil z »nepolnjenjem« in jo uspešno rešiva. Gutzi ostane v Ledigosu, kjer bo lahko v albergu tudi kuhal, sam pa se odločim, da grem še kakšne 3 km naprej do alberga v Terradillos de los Templarios.

Na poti do alberga dohitim starejšo gospo Petro iz Wirtzburga v Nemčiji, trgovko, ki je izgubila službo in se je odločila, da bo prehodila Camino iz Le Puy-a v Franciji. Spregovoriva tudi o tem, kako dokumentira svojo pot. Priznala je, da tega ne počne, ker nima nikogar, s katerim bi delila zabeležene

Puščica kaže puncam pot po Caminu.

trenutke. Ima sina, ki živi svoje življenje in mu za pohodniške podvige lastne matere ni veliko mar.

Odločitev, da sem šel iz Ledigosa še naprej do naslednjega alberga v Terradillos de los Templarios, je bila dobra zaradi lepe lokacije in kakovosti tega alberga. Izberem si sobo s štirimi ležišči. Sledi tuširanje, pranje perila na roko na dvorišču, nato kosilo (menu del día) in dolg pogovor s starejšim zakonskim parom iz Bruslja, ki je na poti iz Pariza v Compostelo. Sta klasičen zakonski par, on suh, visok, ona suha, mala, ona ve vse (pa še malo zraven), mozeve besede mora vedno popravljati, vse mora zanj urediti itd.

Mož pa je tiho, da ne bi s svojim mnenjem rušil njene "integritete". Z njima sem se kasneje še večkrat srečal in vedno smo se drug drugemu vsaj prijazno nasmehnili.

V alberg kapljajo stari znanci, zunaj je sončno in vroče, znotraj pa prijetno ob preostalem vinu od kosila.

Prenočišče: Terradillos de los Templarios, Albergue Hospitaleros de los Templarios, zračen hotel in alberg na vrhu klanca, privaten, sobe različnih cen (10 EUR), ima vse za romarja.

Barvna paleta: rože, zemlja, drevesa in nebo.

Na Caminu ženske pogosto hodijo same – Petra iz Wirtzburga v Nemčiji.

Terradillos de los Templarios – El Burgo Ranero

Danes je pa vroče, do 34°C, pa skoraj brez vetra in ves čas je potrebno hoditi po soncu. Iz alberga v Terradillos de los Templarios odrinem že ob 4:15h, čeprav sonce vzhaja šele ob 7h. Zgodnji odhod ima svoje posledice: v naslednji vasi spet tipam po ulicah in cestah za pravo potjo, saj so oznake slabe. Včasih moram nazaj, ker oznak sploh ni.

Ob sončnem vzhodu sem že v Sahagúnu (13 km), ki leži na Caminu francés ravno na pol poti med francoskim Saint Jeanom in Santiagom de Compostela. Privoščim si kavo in rogljiček ter oskrbim bolečo nogo. V bližnji trgovinici kupim vodo in nekaj hrane za malico. Prejemem SMS, v katerem me Breda opozarja, da sva v 2011 prav v Sahagúnu zgrešila pot in zavila na desno po poti, na

Brez vode ne raste tukaj nič, vse zalivajo tako ali drugače.

Plošča v Sahagunu, ki označuje, da je romar opravil polovico Camina francés.

kateri nato 24 km ni bilo nobene vasi ali vode. Letos sem torej spet na tem kraju, odločen, da napake ne ponovim. Izberem torej pot na levo in nato še enkrat na levo. Eno uro nato hodim sam, ko se ob meni ustavi kolesar in me prepriča, da nisem na čelu jutranjih pohodnikov, ampak da grem v napačno smer proti Gordaliza del pino. Ni druge, kot da mu verjamem, saj tako kaže tudi Michelinov vodič, ki ga prej nisem odprl. Ob prvi priložnosti, ko se cesta odcepi v smer Bercianos del Real Camino, dvignem prst in avto ustavi. Voznika prosim, da me prestavi v Bercianos na pravo pot. Pred nadaljevanjem poti do El Burgo Ranera si oskrbim drugo nogo ter zamenjam nogavice. Čaka me namreč nadaljnjih 8 km hoje v vročini.

Vsaka medalja ima dve plati. Zaradi vročine cvetje ob poti diši še bolj opojno, kot sicer. Še posebej to uspeva rumeni mediteranski brnistri (*Spartium junceum*) posajeni ob cesti in prehodih čez avtoceste. Žeja terja svoje - popil sem že vso vodo (že drugi liter ta dan),

Zalivanje z mavrico.

naslednje požirke pa si izprosim od kolega ob poti. Krivica: Španci z vodo raje namakajo polja in vinograde kot žejne romarje!

V vas El Burgo Ranero vkorakam točno ob 12h. Scena je enaka kot v kavbojskem filmu *Točno opoldne* – vse prazno. Nekaj romarjev je poskritih po barih, saj so albergi še zaprti. Takole, za hec, se odločim, da počakam na odprtje občinskega alberga, pred katerim »visi« sama mladina. Med njimi je tudi moj »angel vodnik«, Teresa iz Barcelone. Med čakanjem mi nekateri kolegi, ki so se poskušali nastaniti v drugem albergu, Albergue Laguna, povedo, da so se jim tam v posteljah zaredile stenice (špansko *chinchies*, angleško bed *bucks*), ki te med spanjem dodobra obgrizejo. Te so menda prilezle na dan že, ko so zgolj odložili svoje nahrbtnike na posteljo. Ker imam slabe izkušnje z njimi iz leta 2011 (Zubiri), sem zadovoljen, da sem se odločil za »albergue municipal«.

Hospitalera v našem albergu se ob sprejemanju pohodnikov oziroma romarjev

v alberg vede prav pokroviteljsko – bolj kot dodeljevanje postelj, kar je njeno delo, uvaja red in disciplino pri prijavljanju. Šele, ko ji to delno uspe, nas prične počasi sprejemati v avdienco za prijavo na nočitev. Ženi Bredi v vednost: v sobi spim s tremi puncami, ki imajo morda vse skupaj toliko let, kot jaz sam.

Po tuširanju in pranju si v sosednjem baru privoščim kosilo: pečena rebrca jagenjčka. Komaj je kaj prijeti v roke. V naslednjem baru z boljšo klimo, kot v prejšnjem, pa si s »kofetom« dvigujem voljo za pisanje bloga in odgovarjanje na elektronsko pošto. Me prav zanima, kakšna bo noč, ko je v albergu toliko mladine?!

Prenočišče: El Burgo Ranero, Albergue municipal, obnovljena stara hiša na Plaza Mayor, odprto ostrežje, malo udobja, upravljata ga dve prostovoljki, plačilo »donativo«.

El Burgo Ranero Arcahueja

Danes sem vstal že pred tretjo uro in ob 3:15h že hodil. Cela romarska pot med El Burgo Ranerom in Mansilla de las Mulas poteka ob strani lokalne ceste, z drevesi ob (pravilni) južni strani. Občasno prižgem čelno svetilko, da se ne zabijem v katerega od betonskih stebrov na sredi poti, ki preprečuje, da bi z avtomobili zapeljali na to pešpot. Nad mano je svetla Rimska cesta, Veliki voz prav žari. Okoli 5h začnjam videvati rahlo svetlobo na mestu, kjer bo okoli 7h vzšlo sonce. In kako uro pred vzhodom se začnejo po žitnih poljih prelivati različne barve: najprej klasi posivijo, nato zlato porumenijo, sledi svetlo zlata barva in končno prava barva žita – rumeno-rjava. To so najlepši trenutki za moje oči in nagrada za zgodnje vstajanje.

Vsa polja so namakana, sredi ravnice in tišine jutra me zato večkrat preseneti klopotanje vode, ki se naliva iz podzemnih cevi v kanale ob poljih. Namakalne sisteme so gradili že Rimljani, ki jim je bila sedanja Španija pred 2.000 leti žitnica za celotno cesarstvo.

Po skoraj 5h hoje (19 km) se prek Reliegosa prebijem v Mansilla de las Mulas in do kofeta z rogljičkom. Preoblečem mokre nogavice in namažem noge, nato pa naprej. S Hrvatom Markom iz Hercegovine, ki je ravno prišel v bar/alberg, ko sem odhajal, sva se domenila, da me dohiti in da nato nadaljujeva skupaj. To se ni zgodilo celih naslednjih 10 km (2,5h), tako da sva skupaj vkorakala šele v vas Arcahueja, kjer bom

Lucas iz Španije, ki sem ga preimenoval v "modrega dirkača".

prenočil (ime vasi je v Michelin vodniku napisano narobe, kot Arcabueja). Vas je pusta, leži ob lokalni cesti. V mojem albergu spijsa pivo, da se podpre, ker bo nadaljeval še do Leona (10 km). Povedal mi je, da je duhovnik v Hercegovini in da je na Caminu, da si nekoliko opomore od zahtevnega dela. Deset let je namreč dan na dan spovedoval v Međugorju. Po Caminu hodi skupaj s teologinjo Danijelo, tudi iz Međugorja, ki pa si je dan prej poškodovala nogo in se je v Leon odpeljala z avtobusom.

Prejšnji večer smo se v albergu dolgo pogovarjali z obema hospitalerama, s Tereso iz Barcelone in Lucasom, ožuljenim »modrim dirkačem«. Noč je bila kratka, zato si danes popoldne prvič po 12-tih dneh hoje po Caminu privoščim siesto, seveda po tuširanju, pranju perila in oskrbi žuljev. Stanje telesa: pojavlja se nova generacija žuljev na peti pod odmrlo kožo prve generacije. Tudi mišica na levi nogi pod kolenom je še vedno kritično boleča. Ena od hrvaških popevk gre približno takole "sve, sve me boli od tebe ...", kar velja tudi za moj

Camino. Vsako jutro vzamem tablete proti bolečinam, da sploh lahko začnem hoditi.

Popoldne se mi, kot vsak dan, prek Viberja s "Kako si kaj?" oglasi prijatelj Ivo, ki s Stipetom »drvi« proti Santiagu. Zdaj sta že 120 km pred mano, vendar kljub temu še vedno načrtujemo, da se v nedeljo 24. julija zvečer, na praznik Sv. Jakoba, srečamo v Santiagu. Do tja mi manjka še 323 km,

ki naj bi jih opravil v 14 dneh. Nekje bodo etape krajše, drugje daljše, saj prihajajo hribi, kjer so albergi manj pogosti in bom moral razdalje prilagajati možnostim za prenočevanje.

Prenočišče: Arcahueja, Albergue La torre, gostilna ob cesti, urejeno.

Ko sonce vzhaja, se moja senca in sence dreves na žitu krajšajo.

Arcahueja – Villadangos del Páramo

Vstajanje ob 3:00h, iz alberga La torre odrinem na pot pol ure kasneje. Ampak kam, v katero smer? Tema, sam sredi raztegnjenega mesta, cestne svetilke so zamenjali z manj močnimi LED svetilkami, s starimi stebri svetilk pa so odšle tudi na njih narisane rumene puščice. Po kakšni uri hoje se odločim za vrnitev v Arcahuejo, v bližino izhodišča. Ustavljam avtomobile, da bi povprašal za pot, vendar brez uspeha. Končno pridem do neke tiskarne, kjer povprašam, kako naprej. Izkaže se, da sem že bil v pravem krožišču tik pred preходом (pasarelo) čez avtocesto za Leon, le da zaradi teme nisem videl nadaljevanja ceste. Ko se po slabi uri vrnem na to mesto, tam že »blodi« Slovenka Boni ali Stanja, iz Ljubljane, ki je prespala v istem albergu, le da ga je zapustila uro pozneje. In odtavava vsak zase proti Leonu (10 km v 2h).

Leona sonce še ni osvetlilo, ko stopim na trg pred veličastno katedralo. Ker ni odprta, da bi si nahanil dušo, se usedem in nahranim telo: tri dni star kruh, paradajz in sol ter plastenka vode. Po »obilnem« zajtrku se odločim, da grem naprej in ne čakam na odprtje katedrale.

Pot iz središča Leona se vleče kot črevo. Na izhodu se povzpne na plato in se kakšnih 20 km drži izredno prometne ceste Leon – Astorga. Pri gradnji vzporedne avtoceste so spremenili tudi del poti Camina in naredili še dve varianti poti za romarje. Izberem krajšo makadamsko pot ob cesti, s tem pa seveda hrupno in utrujajočo hojo. Vasi ob

Stražar Leona, »Levjega mesta«, me je pozdravil še v jutranjem mraku.

cesti so majhne, imajo pa veliko industrijskih objektov. V mestu La Virgen del Camino se dodatno okrepim z vročim mlekom in churrosi (testo za krape, ki ga nato s strojčkom stisnejo v "klobaso" in ocvrejo na olju) in tako mirno počakam na odprtje lekarne, kjer se oskrbim s povoji in obliži za ranjene noge.

Del poti sem hodil z Eimy, mlado, nekoliko bolj okroglo Angležinjo, učiteljico francoščine in italijanščine, brez zaposlitve. Še išče, kaj bi počela v življenju. Govorila sva po špansko, kar je bilo za naju oba bolj zanimivo, kot pogovor v angleščini.

Po dolgem krevsanju končno le pridem na konec etape v vas Villadangos del Páramo.

Grem mimo občinskega alberga, kjer sva pred leti prenočevala z Bredo. Želel sem si spremembe, zato v vasi iščem kak drug alberg, saj so oglasi ob poti najavljali še dva druga. Pa ju ni bilo nikjer. Oglasa sta namreč reklamirala alberga v naslednji vasi. Vrnem se torej kake 0,5 km do občinskega alberga in se vselim. Uredim vse potrebno in se nato odpravim v vaško središče po nakupih (šampon, zajtrk in malica za naslednji dan), nato pa še na kosilo. Kosilo s kavo na koncu, buteljka vina in steklenica vode, vse to mi je olajšalo žep za 10 EUR in nekaj »trinkgelda«.

Zdaj pa zanimivost: v albergu so najavljali, da prihajajo v alberg prostovoljci – podologi, ki pomagajo pohodnikom pri težavah z

Na robu Leona so še podzemne hiše, ki so rezidence meščanov v vročih poletni dneh.

Katedrala v Leonu z jutranjo zarjo v ozadju.

Hiša ob železnici na izhodu iz Leona. Več prostora ob tirih zanje ni bilo.

nogami (podolog - specialist za medicinsko pedikuro). In ko je moj sosed v sobi prišel iz njihove »ambulante« z obvezanimi žulji, se odločim, da se jim grem pokazat in pogledat, kaj delajo. Raul in Enrique, dva pravkar diplomirana »nogologa« z univerze v Alicanteju, se lotita mojih žuljev. Raul je kako uro brkljal po koži na nogi, medtem ko sem ležal na mizi. Glavni problem zanj je povsem olupljen mali prst, s katerega je moral izrezati vso kožo. Iz njune sobe odidem z oblepljenimi in oblazinjenimi podplati ter z napotilom za bolnico. Na prstu je prišlo že do globokega vnetja, zato naj bi bil potreben antibiotik in še boljša oskrba ran.

Pa imam: jutri bom poskušal prehoditi pot do Astorge in najti bolnico, nato pa poiskati še Raula in Enriqueja za ponovni pregled, saj bosta delala v enem od albergov v Astorgi.

Pa smo tam, kjer mi zdravje, ne pa volja, postavlja meje.

Prenočišče: Villadangos del Páramo, star občinski albergo. Imajo kuhinjo, pripravijo večerjo, ležišča so plastična, iz bližnjega hleva občasno smrdi po prašičjem gnoju.

Če se primerjam z utrujenim romarjem na izhodu iz Leona, bi rekel, da se še »kar dobro držim«.

Villadangos del Páramo – Astorga

Zaradi nasvetov podologov v albergu v Villadangos del Páramo, da naj čim več počivam, odidem iz alberga v temno noč proti Astorgi “še” ob 4:30h. Spet tipam skozi vas, kam naj grem. Pred mano so že šli na pot neki mladinci, ki so prehitro vijugali po ulicah, da bi mi bili v pomoč. Pot do vasi Hospital de Órbigo gre ves čas po lokalni cesti, tako da me ves čas slepijo nasproti vozeči tovornjaki. Na glavi sicer imam prižgano svetilko, vendar mi vsak tovornjak zmoti ravnotežje, tako da se večkrat opotečem. Po treh urah hoje sem tako kar nekam mlahav in potrebujem počitek z zajtrkom.

Po zajtrku (kava z velikim rogljičem, ne rogljičkom) na začetku kraja Hospital de Órbigo in zamenjavi nogavic mi spet gre bolje. Pa še scena se je menjala. Najprej po prekrasnem mostu iz rimskih časov prekoračim reko Órbigo (pred štirimi leti, ko sva ga prečkala z Bredo, so ga še obnavljali), nato pa zavijem med polja. Kakšno olajšanje, ko ni več tovornjakov!

Proti vasi San Ibañez se prične teren rahlo dvigovati. Na San Ibañez imava z Bredo lepe spomine, saj nas je v 2011 v župnijskem albergu gostil hospitalero iz Italije. Tokrat se tam ne ustavim, si pa alberg ogledam od zunaj. Kljub temu, da je vasica majhna, imam težave z izhodom iz vasi, ki je slabo označen. Kar nekaj pohodnikov nas zaide na napačen izhod in potrebno se je vrniti. Skupaj nato grizemo v hrib, za katerim naj bi po pričakovanju ležala Astorga. Pa se

Star most iz rimskih časov v Hospital de Órbigo.

Za dva evra sem na hribu nad Astorgo poslušal pesem o Sloveniji in »paradajzu« v mojem nahrbtniku.

izkaže povsem drugače. Celo uro že hodimo po novi makadamski poti, nato še eno uro po planoti. Mesto Astorga se prikaže z vrha hriba. Ta točka je dobra lokacija za pobiranje darov od romarjev. Starejši gospod, narodni

»Materinska ljubezen« upodobljena v kamnu na vhodu v Astorgo.

Tako kot bronasti romar tudi jaz stočim v grlo vsak dan vsaj po 5l vode.

zabavljaj mojega kova (sam doma »plunkam« na kitaro), mi za 2 EUR ob spremljavi kitare zapoje pesem o »*Dragotu, ki je prišel iz Slovenije in v nahrbtniku nosi paradajz*«. Tega sem mu namreč ponudil, ko me je prosil, da mu kaj podarim. Po slovesu od zabavljaja potrebujem še uro in pol za spust v dolino in nato klapata-klapata po ravnini do središča Astorge.

Morda še nekaj o dogajanju v Astorgi, povezano z zdravjem mojih nog. Po nastanitvi v albergu na južnem delu Astorge in obveznih opravilih po koncu hoje, se po priporočilih mojih dveh »nogologov«, napotim v bolnišnico. Do tja sem »prikrevsak« počasi in tipajoč, saj sploh nisem vedel, kje bolnišnica je. Obljubljali so mi jo nekaj sto metrov od središča mesta, pa se je nabralo več kot 2 km, preden sem prišel do nje. V edini delujoči ambulanti so rutinsko pregledali moje žulje, jih malo namazali in pokrili z gazo ter mi predpisali nek protivnetni prašek. So me pa potolažili, da na prstu ni prišlo do infekcije, ki bi zahtevala zdravljenje z antibiotiki. Pa da naj počivam kak teden, mi je rekla prijazna sestra.

Vesel, da ni hujšega, odkrevsam nazaj v center mesta. Dejstvo, da nimam vnetja, moram ustrezno proslaviti. Najdem imenitno restavracijo, si naročim kosilo in si privoščim nekaj kozarcev odličnega belega vina. Da bi po takšnem prazničnem dogodku v mestu iskal podologa Raula in Enriqueja za ponovni pregled noge, mi ni prišlo niti na misel.

Prenočišče: Astorga, Albergue Ciervas de Maria, velik, urejen alberg, kuhinja, pralnica, manj udobna stranišča in tuši, vodijo ga prostovoljci.

Katedrala v Astorgi z Gaudijevim škofijskim dvorcem na desni.

Zelen sendvič z žitom in z modrim namazom neba pred San Ibañezom.

Tihožitje nad San Ibañezom – cvetoč kostanj ob cesti.

Astorga – Foncebadon

Astorgo zapuščam skupaj s Hercegovcema, Danijelo in Markom, šele ob 6:30h, saj na zahtevo vodstva alberga pohodniki naj ne bi zapuščali alberga pred 6h. Iz mesta nas pot pelje mimo katedrale in nato po dolgih ulicah do izhoda na polja. Vse do Rabanala del Camino hodimo ob cesti. Na poti je vsakega posebej »obdelal« zgovorni Irec, ki je na svojem četrtem Caminu. Že v prvih dveh minutah nam pove, kaj vse čuti do Angležev, sosedov na severnem delu Irske, čeprav ga o tem ni nihče nič vprašal. Za odkupnino za poslušanje mi na orglice zaigra irsko pesem Molly Malone.

Počasi se pričenjamo vzpenjati proti vasici Foncebadón, mimo katere vodi pot na vrh gore Montes de Leon (1.504 m). Na njeni planoti leži znameniti Cruz de ferro, ki je najvišja točka na vsem Caminu francés. Hodimo ob dolgi žični ograji, na katero pohodniki nameščajo iz vej narejene križe.

Leseni križi romarjev na ograji ob poti v Rabanal.

Za dopoldanski vmesni počitek v vasici Rabanal poiščemo albergo, v katerem sva 2011 prenočila z Bredo. Alberg ima prijetno senčno dvorišče, del tega je okrašen z zastavami, med katerimi na vidnem mestu najdemo tudi slovensko. Spijemo vsak po eno pivo s citrono, oskrbimo noge in odkorakamo še 5,5 km naprej do vasice Foncebadón. Teh nekaj kilometrov poti dodamo, da pridobimo na času in da pridemo v Santiago na dogovorjeni dan. Ob vzpenjanju se pokrajina začne spreminjati. Preidemo v bolj suh, delno kamnit svet, ob poti pa ležijo cele preproge bujno cvetočega vresja, ki cveti v juliju. Cvetje je veliko bolj vijoličasto, kot pri nas in ves čas priteguje naše poglede.

V vasici Foncebadón, na višini 1.440 m, se usidramo v majhnem albergu *La posada del druida*. Po opravljenih pohodniških obveznostih se sprehodimo po vasici, da bi našli kaj za pod zob. Naletimo na prazno restavracijo, katere lastnik že ob povpraševanju, če imajo kaj za pojest, vse obrne na šalo. »Usidramo« se in med tem, ko čakamo na hrano, popijemo vsak po eno pivo in za povrh še sladko travarico (orujo de hierbas). Ob dobrem kosilu mimogrede

Zgovorni Irec mi je na mojo željo na ustno harmoniko zaigral njihovo Molly Malone.

stečeta še dve buteljki vina. V poplavi najrazličnejših idej, ki jih je spodbudilo vino, določimo tudi temo za Danijelin doktorat iz teologije. Z Markom ji predlagava, da naj obravnava Camino s teološkega stališča: *“Camino, romanje ali zanimiv pohod?”* V času najživahnejše razprave pridejo v restavracijo še prostovoljci Rdečega križa (*Cruz rojo*) in na prigovarjanje mora k njim na »oskrbo žuljev«. Izkaže se, da so prostovoljci študentje medicine, ki si z oskrbovanjem ran romarjev nabirajo izkušnje. Pri negi mojih žuljev se ne izkažejo ravno vešči. Oskrbijo mi le eno nogo, za drugo pa predlagam, da si jo uredim sam.

Zvečer vlada v albergu prijetno vzdušje. Naročimo še nekaj buteljk vina Rioje po super sprejemljivi ceni 3 EUR in nadaljujemo s pogovorom o smislu hoje po Caminu. Spat se odpravimo, kot se spodobi za romarje, ob 22:30h.

Prenočišče: Foncebadon, *La posada del druida*, privaten alberg s 16 posteljami, nov, prijeten, z notranjim dvoriščem - priporočam.

Lep starinsko urejen alberg v Rabanalu, kjer si privoščimo počitek in pivo.

Preproge vresja na poti do Foncebadona in nad njim.

Foncebadon – Ponferada

Foncebadon zapustimo pozno, šele ob 6:30h. Ob odhodu zaostanem za nekaj minut, da se oblečem, saj je precej hladno (4°C). Marko in Danijela mi uideta, ujamem ju šele po več kot 2h hoje. Imamo krasno jutro in sonce še ni vzšlo. Eden od pohodnikov se je na poti kar ulegel in čakal na sončni vzhod. Proti vrhu Monte de León vse do njegove krone, to je Cruz de ferro (železni križ) na višini 1.504 m, vodi lepa planinska pot. Ob križu ljudje simbolično odlagajo svoje težave s tem, da tam pustijo kamen, ki ga prinesejo od doma. Ker s sabo nisem prinesel večjih težav, sem na poti pobral borov storž in ga slovesno odložil ob vznožju križa.

Pot z vrha v dolino dolgo poteka po dobro urejeni cesti, ki se najprej še enkrat dvigne do velike RTV antene, za tem pa se začne 10 km dolg in za celih 1.000 m višinske razlike hiter spust v dolino proti Molinaseca (Suhi mlin). Zanimivo je, da je bil v 2011

Molinaseca – pogled med spustom za skoraj 1.000 m z vrha Cruz de ferro.

Kamni ob Cruz de ferro (železnem križu) na vrhu Montes de León (1.504 m) simbolizirajo odložene težave prinašalcev.

ta hrib en sam cvet, letos pa je videti le zeleno pokrajino. Pot v dolino je pestra, na več mestih kamnita, ponekod skalnata, spet pa poteka po dolgih odsekih asfalta. Strmina seveda pritiska prste v čevljih naprej, med njimi pa je tudi oguljen in boleč mezinec. Dodatno pa kamnita pot prevrača noge in spodbuja bolečine v mojih žuljih. Na sredi spusta je idilična turistična vasica El Acebo, kjer si po 3h hoje nekoliko opomoremo pri zajtrku.

Zaradi bolečin v nogah nadaljujem spust sam in zelo počasi. Moja sopotnika, Marko in Danijela sta odšla naprej priti Molinaseci. Tam ju ob prihodu poiščem v hotelu na koncu mesta, kjer se odžejamo s pivom, mešanim z limono (kot naš radler, imenuje se clara). Nadaljevanje poti v vročini ni v veselje nobenemu od nas, posebej še, ker so se nam vsem pri spustu zelo razbolele noge. Pot proti Ponferadi ob prometni cesti je zato dolga in utrujajoča.

Zvončnice ob poti so v polnem cvetju.

V Ponferadi, poznani po ogromni trdnjavi templarjev, ki je kasneje služil kot državni zapor, se namestimo v Albergue municipal. Ko se uredimo, gremo iskat kaj za pod zob. Ker so restavracije ob štirih popoldne v glavnem zaprte, se že skoraj obupani odločamo za nakup sendvičev v trgovini. Tedaj najdemo restavracijo, kjer so nam pripravljene nekaj skuhati. Kljub začetnemu hladnemu sprejemu, v pogovoru s kelnar'co počasi ustvarimo prijetno vzdušje. K temu prispeva svoje dobro kosilo: vroča zeljnata juha (caldo gallego), na žaru pečeno meso servirano na vroči plošči in dobro vino. Restavracija je specializirana za vina, zato so na listi tudi vina, ki mi jih iz Baskije kot darilo prinašata snaha Maria in sin Nejc npr. Paco de caraovejas iz španske pokrajine Ribera del Duero.

Zvečer smo pri maši v kapeli alberga, kjer naš Marko somašuje.

Prenočišče: Ponferada, Albergue municipal, velik alberg, prispevek – donativo, vse je zelo uradno, važen je red – odsvetujem.

Stara hiša na poti na spustu v Molinaseco pri Riego de Ambros.

*Molinaseca –
»Puente romano« -
rimski most.*

*Ponos Ponferade –
grad templarjev,
kasneje državni
zapor.*

Ponferada – Villafranca del Bierzo

Kot pohodnik postajam že zahteven in vedno manj stvari se mi zdi vredno omembe v pisanju tega bloga. Pot iz Ponferrerade do Villafrance ni nič posebnega: zjutraj izhod iz mesta skozi parke, nato dvig na planoto in hoja v glavnem ob cesti. Hodim skupaj z Danijelo in Markom. Po 2,5h si v baru ob cesti privoščimo zajtrk – jajčka s šunko (revuelto de huevos con jamon) in kavo z mlekom.

Prvi od zanimivih krajev na poti je zame kraj Cacabelos (približen prevod v slovenščino bi lahko bil "lepo sranje"). V njem sva v 2011 z Bredo prisostvovala velikonočni procesiji, nato pa imela slavnostno velikonočno kosilo v parku (kruh, pršut, paradajz). Stari del mesta vse bolj urejajo in je zato zanimiv in lep in ga priporočam za ogled.

Po Cacabelosu hodimo ob prometni cesti. Kljub precejšnji vročini se kakšne 4 km pred

Villafranco odločimo, da pot še naprej nadaljujemo ob cesti, saj si s tem prihranimo kar en cel kilometer hoje. Tik pred Villafranco pot zavije med vinograde. Že pred Astorgo smo namreč vstopili v pokrajino Bierzo, ki je podobna naši Štajerski in vinogradi so vse pogostejši. Tukaj prevladuje belo vino (vino blanco) v nasprotju s pokrajino Rioja, kjer prevladuje rdeče (vino tinto).

Ko se odločamo, kje prespati, se po opisu v vodiču odločimo za alberg z malo posteljami v sobi. V albergu se počutimo sprejeto, na razpolago imamo vso udobje: perilo operemo v stroju, punca iz alberga ga je obesila na podstreho, imajo prijeten bar, lepe koticke za posedanje in pisanje

Popoldne jo »odrajsamo« v mesto na kosilo. Spet se dobro odločimo, ko izberemo lokal. Ponudijo nam odlično pripravljeno hrano: juha z rezanci in bobom, svinjska krača, teletina na žaru, cuajada (vrsta jogurta) in dve buteljki vina. Z veseljem tudi nazdravimo 10. obletnici dneva, ko je naš hercegovski pater, don Marko, v Nemčiji opravil doktorat znanosti.

100

Danijela in Marko pri kosilu pregledujeta novice od doma.

Albergue Leo v Villafranci, kjer smo prenočili. Preprosta zunanost, bogata notranjost.

Albergue municipal – mestni alberg v kraju Cacabelos je del cerkve.

Popoldne se sam vrnem v center mesta po nakupih obližev za svoje ožuljene in boleče noge. Poleg tega še vedno čutim bolečine v mišicah pod kolenom. Zvečer gremo k maši v ženski samostan (convento) blizu našega alberga, kjer Marko somašuje. Maša je prijetno domača, na koncu romarji prejmemo še blagoslov. Prijetno vzdušje dopolni Danijela, ki nas po maši pogosti z mrzlo lubenico.

Kot vsak dan, se tudi danes po telefonu oglasi prijatelj Ivo, ki je s Stipetom le še dan pred prihodom v Santiago.

Prenočišče: Villafranca, Albergue Leo, C/Ribadeo 10 (Calle del agua), privaten, nov, lepo urejen v starem stilu, 10 EUR na posteljo, pogradi, prijazno osebje, zelo priporočam (<http://www.albergueleo.com>).

Ponovno vinogradi ob poti, tokrat v pokrajini Bierzo, pred Villafranco.

Ogromna vinska preša v muzeju v naravi pred Villafranco.

Villafranca del Bierzo – La Laguna (O'Cebreiro)

Kot že velikokrat do sedaj, smo tudi ta dan prehodili skoraj toliko, kot sva pred leti z Bredo prehodila v dveh dneh.

Z Danijelo in Markom pričnemo hoditi ob 6h. Ob tej zgodnji uri skoraj odtavamo skozi speče mesto. Prečkamo velik star most in se najdemo ob cesti proti Las Herrerías. Po 21 km se prične 700-metrski vzpon na hrib O'Cebreiro (1.330 m). Hodim kakšnih sto metrov za Danijelo in Markom, zato spregledam, da sta se ustavila za zajtrk v baru ob cesti. Ujameta me šele čez kakšno uro v La Portela de Valcarce poleg spomenika Sv. Jakobu. Skupaj nadaljujemo skozi vasico Vega de Valcarce, kjer sva z Bredo prenočevala v 2011. Po radlerju v Las Herrerías zagrizemo v strmino O'Cebreira. Danijela in Marko sta malo pohitela, sam pa

Cvetoči travniki na poti proti vrhu O'Cebreira pri La Laguni.

Pot iz Villafranca proti Vega de Valcarce poteka kar po regionalni cesti.

Sv. Jakob v La Portela de Valcarce vabi k oddihu po nekaj urah hoje.

nadaljujem s svojim tempom. Ko prehodim gozdni pas, se mi odpre lep pogled na pobočje O'Cebreira, na katerem cvetijo velike zaplate meni nepoznanega rumenega grmičevja. Poleg tega bujno cvetijo tudi planinski travniki.

Camino večkrat poteka pod avtocesto. V Ruitelanu je avtocesta proti A Coruñi visoko nad glavo.

80-letni možakar iz Salzburga že štiridesetih hodi po Caminu francés. Na poti je po tri mesece na leto.

V alberg v La Laguni, 100m pod vrhom, prilezem v precejšnji vročini. Danijela in Marko sta že vseljena. Hitro opravi običajni "prihodni" ritual in se jima pridružim na kosilu: dobra juha z lečo (lentejas), pečena svinjska rebrca (*costillas*

Proti O'Cebreiru je včasih bolje iti peš kot s kolesom.

guisadas) ter mladi sir z marmelado iz kutine (*queso joven con membrillo*).

V albergu spet srečam starejši zakonski par iz Beljaka, Ilko in Klauza Dalmatiner, s katerima se srečujemo vse od Astorge, kjer sta začela svoj Camino. Klaus je po stari mami slovenskega rodu in sodeluje s planinskimi društvi iz Jesenic, Kranja in Kamnika. Govori tudi slovensko in dobro pozna Slovenijo in naše kraje na Koroškem.

Prenočišče: La Laguna, Albergue La escuela, privaten, lepo urejen alberg, uradna, vendar korektna postrežba ter čiste nove sobe ter sanitarije - priporočam.

La Laguna – Triacastela

Iz alberga odidemo v temo ob 6h. Takoj za vasjo kljub svetilkam na glavi zgrešimo odcep za pešpot proti vrhu O'Cebreira. Pričakovali smo jo na desni, pa je ni bilo. Tako jo mahnemo navzgor po asfaltni cesti. V vasico O'Cebreiro pridemo celo prej kot drugi pohodniki, ki so šli po pravi poti. Škoda je le, da smo zaradi tega zgrešili znameniti mejni kamen med pokrajinama Galicija in Castilla-Leon, ki leži ob tisti stezi pred vrhom O'Cebreira.

Sonce je ravno začelo vzhajati, ko se začnem spuščali proti Alto de San Roque. Ustavim se v vasici Hospital de la Condesa, kjer sva z Bredo v 2011 prespala. Vso pot občudujem rumeno cvetoče grmovje, ki omamno diši, še posebej, kadar nanj posveti sonce. Povzpnem se do prelaza Alto de Poio. Odpre se mi lep

Da bi "ostal v cvetju", sem se pomaknil bliže cvetočemu in dišečemu grmu.

pogled po hriboviti, zeleni pokrajini, polni kmetij. Pogled nanje je kot pogled z Uršlje gore po naši Koroški: med gozdovi se kot »flika pri fliki na strganih hlačah« svetijo jase z domačijami.

Sv. Rok na prelazu San Roque se ni premaknil kljub mojemu prepričevanju, da bi nadaljevala pot skupaj.

Takoj ob prehodu O'Cebreira se mi pri hoji pridruži fant, star kakšnih 28 let. Pogovarjava se po špansko. Pove mi, da je učitelj francoščine iz Kanade in da je zadnje leto preživel v Andaluziji. V okviru študentske izmenjave je tam študiral špansko književnost. Hoditi je začel šele danes, zato je iskal družbo vsaj po zunanjem videzu »izkušenega peregrinosa« in izbral mene. Precej časa hodiva skupaj. Ko pa sem si moral v čevljih urediti obloge za svoje žulje, je odšel naprej. Kasneje sva se videla še enkrat.

Danijela in Marko sta danes hodila v glavnem sama. Dobili smo se le na zajtrku v Hospitalu in nato na radlerju (clara) kaki dve uri pred Triacastelo.

Za prenočišče smo že prej skupaj določili alberg Berce do Camiño v Triacasteli. Danijela in Marko, ki sta tja prispela pred mano, sta le odvrгла nahrbtnike in odhitela k nedeljski maši ob 13h. Sam sem prišel v alberg nekaj minut za njima. Tako sem, žal, ostal brez maše, saj imajo v Triacasteli ob nedeljah le eno mašo.

Po končanih dnevnih opravilih, kosilu v bližnji gostilnici ter malih nakupih grem na

ogled vasi in v njenem središču najdem nov, lep alberg, Atrio (9 EUR) in to z vrtom. Vanj grem zagotovo na naslednjem Caminu.

Prenočišče: Triacastela, alberg Berce do Camiño, privaten, povprečen, toda čist in dovolj udoben alberg (8 EUR).

Pogled na sosednji vrh pri O'Cebreiru.

Triacastela – Sarria (prek San Xilo)

Danes je bil povsem običajen dan. Triacastelo zapustim ob 6h po poti čez hrib in vas San Xilo (San Šilo) in ne proti Samosu, kamor sva pred leti zavila z Bredo. Zaradi teme tipamo v noč in se po vozni poti ter nato po kolovozu povzpemo na hrib nad Triacastelo. Hodim v družbi še drugih pohodnikov, vendar se skupina počasi raztegne in razredči. Nastopil je čas za osebno molitev.

Po 2,5h hoje zajamemo sapo ob bogatem zajtrku: jajčka s šunko (revuelto con jamón) in obvezna kava z mlekom (café con leche). Kmalu jo že mahamo med kmetijami navzdol proti Sarriji. Dohitim Kristino iz Nemčije, staro okoli 50 let, ki hodi sama, mož dela, sin študira. Doma je iz Malage v Španiji, živi v Frankfurtu, je arhitektka. Ni več v službi,

saj mož zasluži dovolj za oba. Doma vsak dan preteče kakih 10 km, kljub temu pa zdaj na poti navkreber potoči nekaj znoja. Govoriva špansko. Pridruži se nama Marko, ki seveda raje govori nemško, saj je doktoriral v Tubingenu in se dobro privadil jezika.

Bolj gremo proti Sarriji, bolj je jasno, da bomo v tem mestu ta dan tudi parkirali. Marko je namreč dobil težke noge in jih je želel čim prej postaviti v horizontalo. V center se prebijemo skozi vzhodni del mesta in se nato, po oklevanju in cincanju, kateri alberž izbrati, odločimo za novejši alberž Casino. Še preden se namestimo po posteljah, se odločimo, da je potrebno nadomestiti z znojem izgubljeno tekočino (popil sem že vsaj 2l vode). Marko je častil »claro«, sledil je »re« s pivom. Skozi okno opazim še kolega Joaquina iz Malage in ga povabim na pijačo. In še dobro: ob tem, ko smo pili, je on po telefonu »klicaril« po alberžih na naši načrtovani poti in nam

*Naš alberž Casino v
Sarria-ji tik ob
cerkvi Sv. Marine.*

Cerkvica v vasici ob Caminu pri spustu iz O'Cebreira proti Sarria-ji.

opravi rezervacije za naslednjih 5 dni. Albergi blizu in v Santiagu so v času okoli 25-tega julija, godu Sv. Jakoba, precej zasedeni. Razlog je vsakoletno veliko slavlje, ki se ga udeleži veliko pohodnikov. Številni albergi na poti do tja so bili že zasedeni, zato je imel Joaquín kar nekaj težav pri rezervacijah. Konec dober, vse dobro!

Po oskrbi telesa v izbranem albergu gremo na slavnostno kosilo za Markov doktorat izpred 10-tih let. Postrežejo nam domačo juho z morskimi sadeži, kalamare in sladoled (tarta helada). Za nameček Marko naroči še mlado in osvežujoče belo vino iz pokrajine Ribera del Duero. Tudi oštir je začutil, da je čas, da podpre naše prijetno vzdušje in je iz kleti prinesel še sladko travarico (orujo de hierbas). Za našo Danijelo je nekje staknil še

domači Bailey (irski liker). To smo skorajda pričakovali, saj se ji je moral nekako odkupiti. Pri kosilu je namreč Danijela v solati naletela na gosenico, ki ji je povsem dvignila želodec. Seveda ga je bilo potrebno umiriti z malo več alkohola in to je tudi storila.

Zunaj žge sonce, temperatura je okoli 42 °C, v nekaterih drugih predelih Španije celo do 45 °C. Ob 18h gremo k maši v cerkev Sv. Marine. Do Santiaga imamo še 5 dni in upamo, da bomo tam že v soboto, 23. julija.

Prenočišče: Sarria, Albergue Casino, zraven cerkve Sv. Marine, sorazmerno nov, dve skupni spalnici, dovolj dober, zgoraj bar.

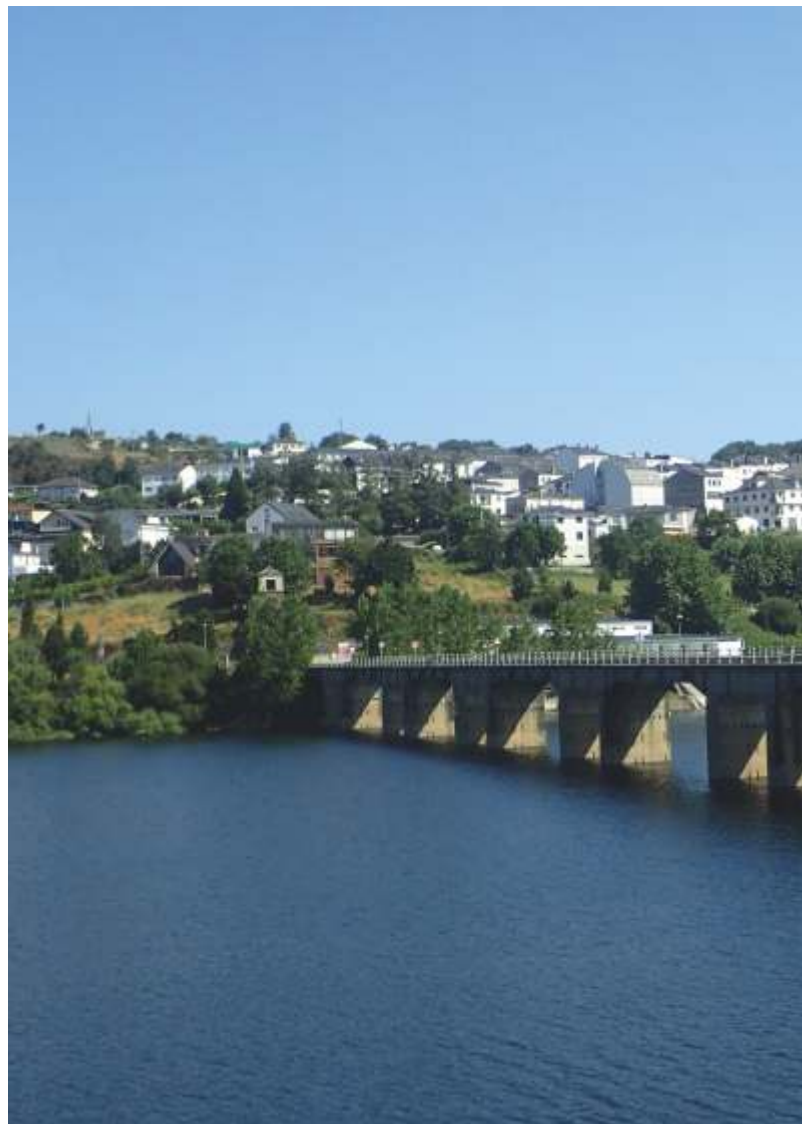
Sarria – Portomarin

Noč je bila menda burna, saj so Italijanke v našem albergu Casino razgrajale dolgo v noč. Sam sem prespal vse in zjutraj ob 5h zlahka vstal. Marko, ki je prejšnje popoldne »oddremal« siesto, je seveda imel težave s spanjem. Poduk: ne prakticiraj sieste, če je nisi navajen!

Iz alberga odidemo v temo že pred 6h. Danes so oznake za pot iz mesta bolj vidne in ni iskanja in tavanja. Danijela in Marko se ustavita na kratkem zajtrku v enem od barov in zato zaostaneta za menoj nekaj

Še zadnjih 100 km do Santiaga de Compostele.

Portomarin – pogled na mesto in most čez zajezeno reko Miño.

minut. To se jima je poznalo celi dve uri in pol, saj me v tem času nista uspela dohiteti. Počakam ju na prvi kavi po 10 km hoje.

Tudi drugi del poti prehodim sam. Nekoliko pred Portomarinom se ustavim ob kamnu, ki označuje zadnjih 100 km do Santiaga.

V Portomarin pridem kakšne pol ure pred Danijelo in Markom. V tem času že najdem naš (rezerviran) alberg Ferramenteiro, se

vanj namestim, plačam za vse (in nam tako zagotovim posteljo) ter jima grem naproti. Kakšno zadovoljstvo je sedeti v senci ob radlerju (clara) in čakati, da pridejo kolegi! Ko prideta, najprej skupaj popijemo pivo in šele nato nadaljujemo do našega alberga.

Prenočišče: Portomarin, Albergue Ferramenteiro, zaseben, za množice, okoli 150 postelj v pogradih, ločene so le z zaveso – odsvetujem!

Alberg v Portomarinu je pravo "skladišče romarjev" (vidna le ena četrтина).

Stopnice na vhodu v Portomarin. Ob vsakem prihodu jih po 23-tih kilometrih hoje pretečem s 15-kilogramskim nahrbtnikom.

*Kamnita kmečka hiša v Galiciji –
kako pa so tu zlagali kamne?*

*Nekdaj sušilnice koruze, danes
simbol Galicije in obvezni del vsake
privatne hiše (kot pri nas zidan
roštilj na vrtu).*

Portomarin – Palas de Rei

Kljub pričakovanju hudih motenj spanca v albergu s 130 spečimi ljudmi v enem prostoru, ločenem le z zaveso, noč v Portomarinu preživim dobro. Zjutraj se, da so lahko nekateri še odspali kakšno uro, iz alberga odpravimo v precejšnji tišini.

Nadaljevanje poti proti Palas de Rei je za nas že rutina: iskanje izhoda iz mesta, prvi vzpon nad mestom dolg kakšne pol ure, nato kakšno uro ob cesti in spet v hrib. Zaslužena kava pride na vrsto po 2,5h hoje. Za tem spet rinemo v hrib. Vzpone premagujemo kot tovornjaki – počasi, vztrajno, s tistim 15-kilogramskim bremenom na hrbtu.

Na vrhu vzpetine, čeprav zaradi grmičevja ne vidim nikogar, zaslišim pred sabo hitre

Mlade, eksotične pohodnice pred enim obcestnih pokopališč.

Moj sopotnik od Portomarina do Palas de Rei, Ho, pri zasluženem pivu ob koncu etape.

stopinje, kot da bi nekdo tekel. Kmalu dohitim romarja in ugotovim, da je invalid, ki zaradi prizadetosti nog stopica s hitrimi, kratkimi koraki. Patrick ne more dvigovati nog, zato jih vleče po tleh. Vsak korak mu pomeni hud napor. Ob koncu dneva je skoraj hrom. Spremlja ga oskrbovalka, ki mu pomaga, da je lahko naslednje jutro že zgodaj spet na poti. Do sedaj je opravil že 2.000 km in se bori še z zadnjimi 100 km do cilja. Gane me njegova močna volja, da pride do Santiaga, zato nadaljujem pot s solzami v očeh in razmišljam o svojih bolečinah. Tarnam ob nekaj bolečih žuljih in bolečini v mišicah, on pa se komaj premika, pa je kljub temu prehodil že 2.000 km. »Drago, zbudi se!«

Že od Sarrie dalje na poti večkrat srečujem mlade Špance, s katerimi se pozdravljam. Vzpostavili smo poseben, skoraj prijateljski odnos. Mlajši so, zato so do mene zelo vljudni. Občutek imam, da sem zanje posebnost na Caminu.

Ko se pokrajina obrne navzdol, se mi prilepi mlad Korejec, Ho. Skupaj prehodiva naslednjih 15 km do Palas de Rei. Pohodniki iz Južne Koreje, ki jih je na Caminu veliko,

sicer hodijo po Caminu v izoliranih tropih, ker jih teži pomanjkanje znanja evropskih jezikov. Hvala bogu, Ho poskuša preraščati to oviro. Pritegnilo ga je, ker je opazil, da se pogovarjam z drugimi ljudmi v španščini. Na začetku ga zanima predvsem, kako se pove po špansko npr. lepa punca, fant, nahrbtnik in podobno. Želi se naučiti teh nekaj besed, zato jih ponavlja vso pot do Palas de Rei. Po lekciji španščine spregovoriva še o njem in o Južni Koreji. Povedal je, da je učitelj matematike in da želi nadaljevati študij. Pred kratkim se je razšel s punco. Primerjal me je s svojim

očetom, ki je sicer 15 let mlajši od mene, vendar je po njegovem mnenju pol manj sposoben fizičnih aktivnosti kot jaz. Po Caminu hodi predvsem zanj. Iz njega izvabim še njegovo mnenje o Koreji. Ta podpira večje družine, ideal jim je družina s tremi otroki. Za vse, kar mu povem, se po vzhodnjaško zahvaljuje. Poznanstvo na cilju proslaviva s pivom v baru na vhodu v Palas de Rei. Očitno mu je moja družba prijetna, zato si me je kar rezerviral za skupno hojo za naslednji dan. Njegovi kolegi »iz tropa« so prispeli v bar kakšno uro za nama.

Nahrbtniki za Korejce so v alberg prispeli s kombijem in ne na njihovih hrbtih.

Pogled v avlo novega alberga San Marcos v Palas de Rei.

Mladi pogosto hodijo v organiziranih skupinah.

Po nastanitvi v albergu San Marcos v Palas de Rei in opravljenih obveznostih, si z Danijelo in Markom privoščimo kosilo v restavraciji Castro na ulici pod albergom. Uživamo ob dobri hrani in pijači (vino albariño) ter prijetnem vzdušju v restavraciji.

Popoldne se zgodi kratka siesta, zvečer pa gremo k maši. Naš Don Marko se v somaševanju pridruži duhovnikom iz Izraela, Italije, Španije in domačim gospodom. Sporočilo pridige ta dan je, da nam Bog včasih dodeli nalogo, za katero se morda ne čutimo dovolj usposobljeni. Tudi prerok Elija se ni čutil sposobnega za nalogo preroka in se je branil odgovornosti. Ko jo je sprejel, se je sam popolnoma spremenil. Pa jaz, kaj je moja naloga v življenju? Ob koncu maše z aplavzom pozdravimo romarja Pepeta iz Nemčije, ki je na Caminu že štiridesetič.

Večerni »agape« si trije pohodniki privoščimo v isti restavraciji kot kosilo. Na mizo priroma hobotnica (pulpa), za njo pršut in še vino iz pokrajine Bierzo. Dan zaključimo na stopnicah pred restavracijo, s kozarci vina v rokah, kjer nas greje zahajajoče sonce.

Prenočišče: Palas de Rei, Albergue San Marcos, nov, lep, urejen, v središču mesta, priporočam!

Palas de Rei – Arzúa

Še kratko poročilo s predpredzadnjega dne do Santiaga. Najprej rutina: vstajanje ob 5h, zaščita žuljev, pospravljanje nahrbtnika in odhod že pred šesto uro. Pred nami je 30 km. Zaradi teme spet tipamo v noč. Že takoj na začetku opravimo dolg vzpon, nato pa “gori, doli, naokoli” po hriboviti pokrajini Galicije.

Hodim v glavnem sam, nekaj časa pred Markom in Danijelo, nato za njima.

Vsakokrat, ko karkoli postorim, izgubim stik z njima. Nihče ne čaka. Npr. snel sem srajco z dolgimi rokavi, izgubil minuto in nato dohitel Marka in Danijelo šele po 2h hoje, ko sta že sedela na kavi.

V kraj Melide, znanem po kuhanih hobotnicah, pridemo že okoli 9h, ko so restavracije še zaprte. Pot nadaljujemo brez ustavljanja, saj smo si kakšna 2 km prej privoščili potreben zajtrk (onadva iz bifeja, jaz pa kavo ter 2 dni star kruh in paradajz iz nahrbtnika). Najbolj znana pulpería («hobotničarna») v mestu, Ezequiel, je tako

Vaška javna pralnica iz 20-tega stoletja v Galiciji – danes je pralnica le za zelo skromne romarje.

ostala brez prihodka. V spomin pa se mi vseeno prikradejo užitki iz leta 2011, ko sva v njej z Bredo uživala ob hobotnici “pulpo a la gallega”.

Po 25 km hoje pridemo v Ribadiso de Baixo, malo vasico ob reki, z nekaj zelo okusno urejenimi albergi. Zaradi idiličnega okolja se veliko pohodnikov ustavi tu za prenočevanje. Ta trmasti rinemo še 5 km naprej v mesto Arzúa.

Nastanimo se v Albergrue los caminantes II na glavni ulici v Arzúi, kjer za dobro vzdušje

skrbi gostobesedna hospitalera Ana. Njeno preprosto razlago, da naj v primeru težav pokličemo njo “Problemas? Yo, Ana” (Težave?, Jaz, Ana!), sem pretvoril v bolj pozitivno “Problemas, yo, Ana, soluciones” (Težave? Pojdi k Ani, ki jih bo rešila!). Menda bo, namesto starega besedičenja, odslej pridno uporabljala to dikcijo.

Po nasvetu enega od domačinov odidemo na kosilo v privatno restavracijo (Pension Carbelleria, Rua de Ramon Franco 14, Arzúa). V majhni sobi restavracije je vse preprosto: mize in stoli, kuhata stara mama

Idilična vasica Ribadiso z več albergi ob vodi – priporočam, ustavite se tu!

*Tale Camino v dvoje skozi Melide
je pa videti prijeten.*

in dedi, streže hči, hrana pa je “domača-
domača” (casera-casera). Tako okusna
kuhano/pečena svinjska rebrca (costillas
guisadas) je znala narediti pri svojih 90-tih

Naš alberg »Los caminantes II« v Arzú.

*Hospitalera »Ana soluciones«
v albergu Los caminantes v Arzú.*

Romarji čakamo na blagoslov po koncu maše v Arzú.

letih le še Bredina teta Rezka v Ljubljani.
Vedno jih je pripravljala v majhni rjavi
»kastroli« iz tovarne Emo Celje.

Popoldne moje običajno pisanje bloga
onemogočita študentki kemije iz Madrida,
Carolina in Cristina. Pogovarjamo se vse do
odhoda k sv. maši v bližnjo cerkev, kjer je pri

*Zaključek
večera
v Arzúu ob
kozarčku in
pršutu.*

*Natakar Alberto mi predstavlja
vinsko zakladnico restavracije:
vina iz pokrajin Rioja, Bierzo,
Ribera del Duero.*

maši veliko romarjev, saj je španskih pohodnikov z bližanjem Santiagu vedno več.

Po maši si grem kupit nekaj za malico za naslednji dan, nato pa zavijem v restavracijo z dobrimi vini. Očitno sem s svojim naročilom vina naredil dober vtis na natakara Alberta. Ta si, pri polni restavraciji gostov, vzame 10 minut časa, da mi predstavi njihovo zbirko vin (Vino D'Berno, Godellas, Valdeorras, La montesa, Palacio Ramondo, Alfaro). Od teh nato v restavraciji poskusim še dvoje vin, za podlago pa jim dam nekaj pršuta.

*Zvedavi študentki, Carolina in Cristina
iz Madrida, v albergu Los caminantes v Arzúu.*

V albergu me spet čakata Carolina in Cristina, saj smo se popoldne dogovorili, da se bomo po osmi uri zvečer spet pogovarjali, tokrat le angleško. Imata namreč hude težave spregovoriti v angleščini. Pa se pogovarjamo in pogovarjamo. Na koncu že sprašujeta, če se splača priti na obisk v Slovenijo.

Prenočišče: Arzúa, Albergrue los caminantes II na glavni ulici v Arzúu, privaten, skupinsko spanje v večjem prostoru, dobro, vendar nič posebnega.

Mladi romarji po maši v Arzúu.

Arzúa – O'Pedrouzo

Dan je obarvan s pričakovanjem prihoda v Santiago. Iz Arzúe odrinemo nekaj po 6h, sledijo rutinski pohodi z “gori-doli-naokoli” po hriboviti Galiciji. Ob 11:30h že prihod v O'Pedrouzo. Po nekaj dneh spet srečam Davida iz Kanade, ki je v tem času skočil z avtobusom v Lugo, da si je ogledal menda eno najdaljših mestnih obzidij na svetu. Oba sva vesela ponovnega srečanja. Tudi študentki, Carolina in Cristina, iz sinočnjega alberga, prilezeta za nama, ko sva ravno na kavi.

Pri vstopu v O'Pedrouzo se z Davidom zaklepetava, tako da sem prišel v napačen del mesta. Da bi našel svoj alberg, se moram vrniti kak kilometer. Srečujem znance, ki me začudeni sprašujejo, če se že vračam iz Santiaga proti Franciji.

Naselitev v alberg v O'Pedrouzu je standarden: pivo, higiena, oskrba žuljev, kosilo,... V albergu se naša trojka spet zbere. Kolega iz Malage, Joaquin, ki nam je za zadnjih 5 dni rezerviral prenočišča v albergih, nam je tudi tu našel restavracijo za domačine. Spet jemo okusno hrano in dodamo še dve buteljki vina. Sedaj smo se namreč že navadili, da pri kosilu, kjer je vino vključeno v ceno, eden naroči belo vino, drugi rdeče (črno), tretji pa vodo. Tako dobimo na mizo tri steklenice pijače. Po kavi v bližnjem baru si privoščim kratko siesto, saj sem prejšnjo noč, zaradi klepetanja in pisanja bloga pozno v noč, spal le 5h.

Zvečer gremo k maši, kjer po 14-tih dneh spet srečam Lauren iz New Jersey, s katero

Ponovno srečanje z Davidom iz Kanade je veselo.

Na Caminu se je potrebno tudi urediti – na poti so tudi fejest fantje.

V Galiciji "gori-doli-naokoli".

sem prehodil 2 dni med Burgosom in Leonom. Pri maši sem se zalotil, da molim »malo po svoje«. V mislih sem skoval stavek, ki me je presenetil zaradi mešanice jezikov: *"Gospod, thank you para tener suficiente dinero dass ich mich kaufen kann wass Ich essen möchte."* Čez dan se namreč pogovarjamo v različnih jezikih, pa se mi

dogaja, da nehote tudi razmišljam v mešanici jezikov. Po maši naša trojka zavije na hobotnico (*pulpo a la gallega*).

Pa še o žuljih: po skoraj 700 km prehojenega Camina se še vedno ukvarjam z njimi. Prav tako mi še vedno dela težave mali prst na desni nogi, ob katerega ob vsakem koraku pritiska čevelj. Zjutraj oskrbim žulje, jih dodatno zaščitim še z blazinicami iz trakov »vileda« krpe. Čez dan menjam nogavice, mažem noge in po potrebi obuvam/snemam dodatne nogavice. Občasno še vzamem tablete proti bolečini... Ampak..., ko vidim, kaj vse leze in gre po Caminu in s kakšnimi težavami se ukvarjajo drugi, sem vesel, da so bolečine znosne in obvladljive. Koliko ljudi sem videl, da nosijo opore za koleno, koliko jih hodi s poškodovanimi nogami, vsi pa gredo naprej proti istemu cilju: Santiago.

Prenočišče: O'Pedrouzo, Albergue O'Burgo ob glavni cesti Arzúa – Santiago, hrupen zaradi prometa, korekten, manjše število pogradov (10 EUR).

Izložba, ki pravi: »Pri nas pijemo dobro pivo!«.

Kadar se pije, se pije domače – pivo Peregrina – »romarka«.

O'Pedrouzo – Santiago de Compostela

Današnja tura je kratka, saj smo jo načrtovali tako, da smo lahko prišli v Santiago že do maše v katedrali Sv. Jakoba ob 12h. Hoditi pričnemo pred 6h in precej navijemo tempo po terenu "gori-doli-naokoli". Pot vodi skozi manjše vasi, nekajkrat skozi evkaliptusov gozd, nekaj časa pa po asfaltu. Precejšen delež poti je ob composteljskem letališču Lavacolla (to je ime kraja ob bližnji reki Rio Sionlla, kjer so se romarji v starih časih umivali »rit« pred vstopom v Santiago). Ustavimo se le dvakrat: za zajtrk in nato na vzpetini Monte do Gozo-u ob spomeniku, ki so ga postavili ob romanju Janeza Pavla II. v Santiago. Fotografiranje je tam »obvezno«. Tu se tudi razidem z Danijelo in z Markom, ki sta hitela v mesto, da bi na nekem naslovu do 11h dvignila svoje kovčke. Te sta poslala iz Pamplone v Santiago. Uporabila sta poseben servis za 25 EUR, kjer ti v Santiago prepeljejo kovček, ga varujejo, prevzeti pa ga moraš v treh mesecih po oddaji.

Z Monte Gozo greva s kolegom Joaquinom še nekaj kilometrov do alberga Acuario v Santiagu, ki ga je pred dnevi rezerviral za naju. V njem sem že prenočeval v 2015, ko sem prehodil nadaljevanje Camina od Santiaga do morja v kraju Finisterre.

Ob 12h sva že pri maši v katedrali Sv. Jakoba, ki jo daruje composteljski nadškof. Moram priznati, da ob prihodu v katedralo po 27-tih dneh hoje in 700 km prehojene poti ne čutim nobenega pravega navdušenja. Morda zato, ker sem v Santiagu že tretjič: leta 2011 z Bredo in nato 2015 ponovno

Grob Sv. Jakoba v katedrali.

Kip Sv. Jakoba.

Počitek ob prihodu na trg Obradoiro pred katedralo Sv. Jakoba na sam praznik Sv. Jakoba.

124

z Bredo in več prijatelji. Vrste do kipa Sv. Jakoba v katedrali v glavnem oltarju in njegove kripe pod njim pa so tako dolge, da se tokrat odločim, da se z Jakobom srečava od blizu kdaj drugič.

Po maši se napotim v pisarno blizu katedrale po potrdilo o opravljeni poti (La Compostela). Nanjo sem čakal v vrsti več kot eno uro. Medtem so se v mestu že našli Marko, Danijela, Ivo, Stipe in Lučo. Ivo in Lučo sta namreč v dneh, ki sta jih pridobila s hitro hojo do Santiaga, opravila še nadaljevanje Camina do Finisterre in Muxije, nato pa ju je

Detajl s portala katedrale v Santiago de Compostela s Sv. Jakobom - romarjem.

Stipe dostavil v Santiago. Najdem jih v imenitni restavraciji/braseriji El Papatorio, Tapas y Brasas (www.elpapatorio.com), kjer so že pričeli s proslavljanjem zaključka Camina. Vso družbo s kosilom pogosti Ivo za svojih 3.200 km prehojene poti iz Splita do Muxije. Zaradi čakanja na La Compostelo sem nekoliko zamudil na srečanje, pa so me v restavraciji kljub temu postregli z odlično, mehko chuleto (staran goveji T-bone steak, specialiteta zelo popularna v Baskiji). K prijetnemu vzdušju je prispevalo tudi odlično belo vino Codillo (Finca os Cobates,

Monterrei, Pazos, Verin, Ourense, Galicia). Po kosilu se razkropimo vsak v svojo realnost: Ivo in Stipe v hotel, Danijela in Marko k nunam v šolski internat (Residencia de estudiantes Santiago Apostol, Concepción Arenal 10, Santiago), Lučo v svoj alberg, jaz pa po mestu naokoli. Nekako čutim potrebo, da grem še na trg Obradoiro pred katedralo Sv. Jakoba, da se naužijem vzdušja na trgu, kamor prihajajo romarji, pohodniki in tudi turisti. Prijetnega vzdušja niso motili niti policisti, ki zaradi terorističnega napada pred nekaj dnevi v Franciji poostreno

Ljudsko veselje na stopnicah pred katedralo Sv. Jakoba – veseli romarji iz Galicije s svojim ansamblom.

skrbijo za varnost. Po telefonu pokličem Bredo in sina Nejca, da z njima podelim vtise in veselje ob prihodu v Santiago.

Proti večeru se iz alberga zopet podam proti katedrali Sv. Jakoba, pa je vrsta za vstop v cerkev dolga več sto metrov. Vije se po celem trgu ob strani katedrale, kar me odvrne od ponovne namere, da bi poskušal priti do kipa Sv. Jakoba v glavnem oltarju.

Odločim se, da bom v Santiagu ostal tri dni, do ponedeljka zjutraj, nato pa se nekako premaknil na začetek Camina in opravil še manjkajoči del od Saint Jeana de Pied v Franciji do Los Arcosa v Španiji.

No, v svojem albergu sem že ob prihodu izvedel, da me bodo naslednji dan vrgli ven, ker sem imel rezervacijo postelje le za eno noč. Ena od možnosti za prenočitev je bila rezidenca pri nunah, kjer sta se namestila Danijela in Marko. Na poti v svoj alberg ju želim poiskati, da bi se z nunami osebno dogovoril o nastanitvi. Telefon, s katerim bi lahko poklical, se mi je namreč, kot se spodobi, pred tem izpraznil, v njem pa sem imel telefonsko številko rezidence. Vem le za naslov rezidence, ne pa, kje to je, zato o lokaciji sprašujem ljudi. Vsak, ki ga povprašam, ima svojo zamisel, kje in kako najti tisto ulico. Na koncu me zadnji od vprašanih kar osebno odpelje na pravi naslov.

Nune me prijazno sprejmejo. Vesele so, da vsaj malo govorim špansko in da se lahko enostavno dogovorimo. Rezerviram si sobo za naslednji dve noči in se vrnem v svoj alberg (vsaj 3/4h hoje), da napolnim telefon, operem perilo in napišem kaj za blog. Ob pisanju bloga v skupnem prostoru alberga spoznam Marca Antonija, belgijskega Italijana, ki se je podal na

»Camino primitivo« - severno varianto Camina od Ovieda do Santiaga. Pred tem je leto dni živel v Španiji. Ogovori me, ker sem menda tako zelo podoben njegovemu očetu, ki pri svojih 53-tih letih zgleda starejši kot jaz pri svojih 64-tih. Marco dobro govori špansko, zato imam spet možnost, da malo izpopolnujem svoje znanje španščine.

Pod večer se z Marcom in Joaquinom odpravimo v center mesta na doživljanje živahnega utripa mesta. Na trgih zaradi godu Sv. Jakoba že pripravljajo »fiesto« z ognjemetom. Marco naju zapusti takoj, ko srečamo skupino njegovih kolegic. Z Joaquinom se »zapuščena« parkirava v eni od restavracij na ulici v centru, da povečerjava. "Prazen žakelj pač ne stoji pokonci!". Ob polnoči sva že v albergu.

Prenočišče: Santiago de Compostela, Albergue
 Aquario, privaten, 12 EUR, urejen, že starejši,
 navdih indijske eksotike.

*Nad Santiagom na vrhu Monte do Gozo
 pred spomenikom Janezu Pavlu II.,
 ki je tudi romal po Caminu*

La Compostela - potrdilo za opravljeno
pot Camino francés.

Eden od dveh
bronastih
romarjev je
dobil v dar
»preskušene«
superge.

Romarja v bronu na Monte do
Gozo se veselita ob prvem pogledu
na katedralo v Santiagu.

Camino gre skozi gozdove dišečega evkaliptusa.

Santiago de Compostela

Današnji dan je namenjen obisku romarske sv. maše v katedrali Sv. Jakoba v *Santiago de Compostela* ter pričakovanemu ognjemetu, ki bo zvečer na trgu pred katedralo.

Zjutraj zamenjam kraj prenočevanja in se iz alberga Acuario preselim k nunam v študentski dom. To opravičim peš, saj avtobusi v nedeljah vozijo bolj poredko. V študentskem domu pri nunah dobim enoposteljno sobo. Takoj se preoblečem in preobujem ter se odpravim k maši. Med pripravami na odhod me že kliče po telefonu Ivo, da pridem na kavo v mesto. Pa kaj, ko sem bolj lačen kot potreben kave. Spotoma si kupim sendvič in ga spotoma pojem. Za povrh se še izgubim in tako zgrešim Ivota, Stipeta in kavo.

Dvajset minut pred mašo vstopim v že polno cerkev Sv. Jakoba in se namestim na svoje

“staro” stojišče blizu oltarja. Prisostvujem javnim pevskim vajam za ljudsko petje ter navodilom ter opozorilom za lepo obnašanje pri sv. maši. Preberejo tudi seznam skupin romarjev iz celega sveta, ki bodo prisotni pri liturgiji.

Ob začetku maše »prikorakajo« pred oltar duhovniki iz 12 držav, med njimi moj sopotnik, don Marko. Petje med mašo vodi ena od nun, posamezne dele maše pa opravijo duhovniki vsak v svojem materinem jeziku. Pridiga škof, ne tisti, kot včeraj, ki nas je dolgočasno poučeval o verskih resnicah, namesto da bi nam, 3.000 zbranim romarjem, povedal kakšno spodbudno besedo ob zaključku našega romanja.

Po maši je pred katedralo pravo veselje opazovati skupine ljudi, ki se hrupno zabavajo s pesmijo, plesom in glasbo. Našo skupino je Ivo spet povabil na kosilo v isto imenitno restavracijo kot včeraj, El Papatorio. Kosila se na Ivotovo povabilo udeležijo še trije Dalmatinci: kolesarka Tina z 10 let starim sinom ter njen brat, ki dela v Santiagu. Da bi spreminjal jedilnik od včeraj in se odločil za kaj drugega, mi še na kraj pameti ni prišlo. Znova naročim kot glavno jed *chuleto*, ki jo pospremim v želodec z odličnim vinom Codillo.

Po nadvse prijetnem kosilu se spet razidemo vsak na svojo stran: Ivo v hotel na počitek, Stipe in Marko na snemanje izjave ob zaključku Camina, sam pa jo mahnem na kavo in nato k nunam v svojo sobo.

Pri kosilu smo se dogovorili, da se zvečer dobimo v mestu na trgu pred katedralo Sv. Jakoba, da bi si ogledali slavnostni ognjemet ob njegovem godu. Čeprav smo tam že eno

Ponovno prisrčno srečanje z Lauren iz New Jerseya in Paulino iz Nemčije ob zaključku Camina v katedrali Sv. Jakoba.

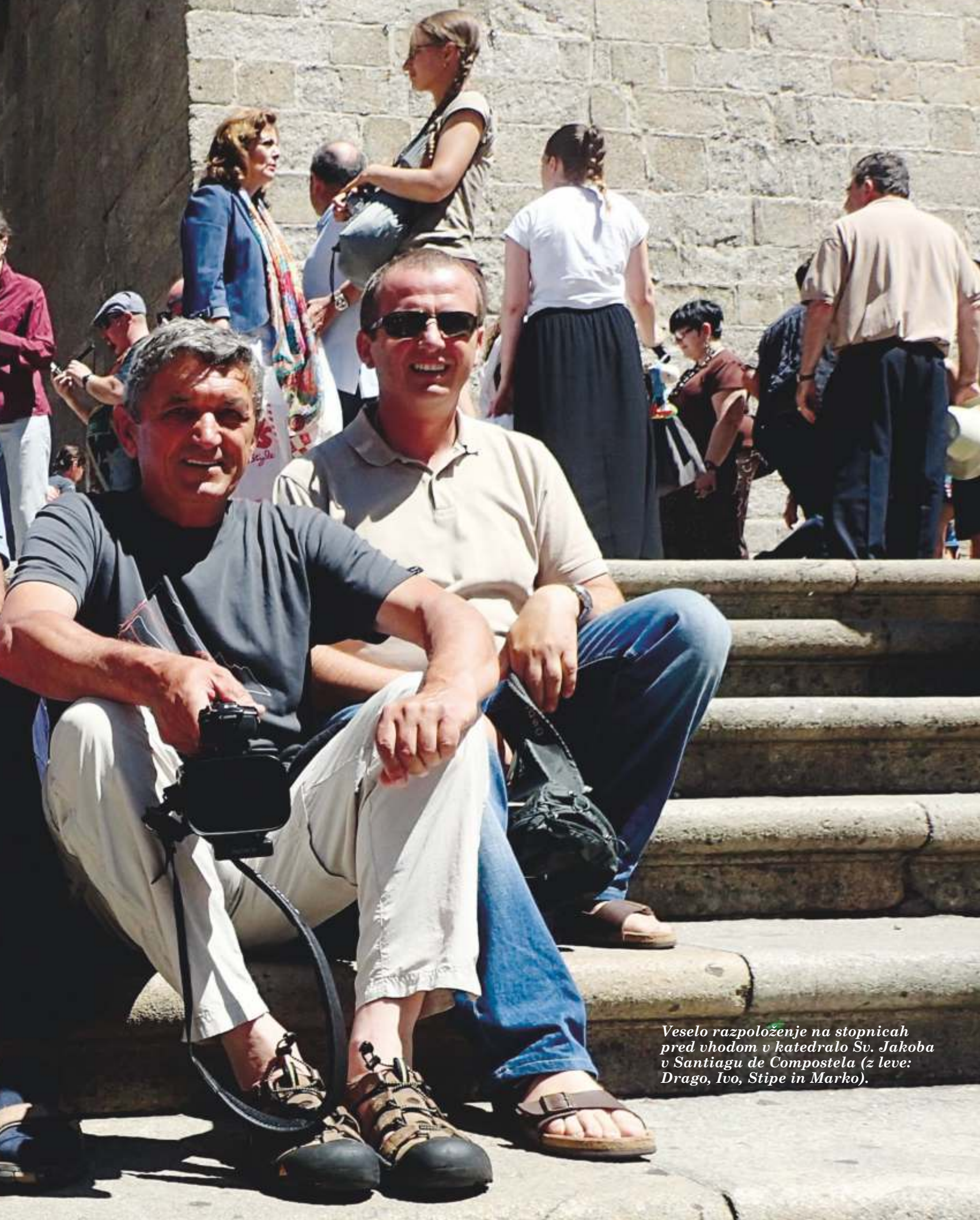

Pot je skoraj končana.

uro pred začetkom ognjemeta, je policija trg že zaprla zaradi varnosti, nas pa odslovila. Malo se še potikamo naokoli in poslušamo del nastopa glasbene skupine iz Galicije. No, pozni ognjemet smo videli vsak po svoje: Lučo od daleč, Ivo na TV, jaz pa v »mižalah« pri nunah.

Prenočišče: Santiago de Compostela, pri nunah v Residencia de estudiantes Santiago Apóstol, Concepción Arenal 10, Santiago, enojne sobe, urejeno, prijazno, mir, 25 EUR/noč.

*Veselo razpoloženje na stopnicah
pred vhodom v katedralo Sv. Jakoba
v Santiagu de Compostela (z leve:
Drago, Ivo, Stipe in Marko).*

Santiago de Compostela – Pamplona

Sv. Jakob je zavetnik Španije, na njegov god pa je v Galiciji nacionalni praznik. Ob tem priredijo ob 10h slavnostno mašo, ki se je udeležijo vsi najvišji cerkveni dostojanstveniki, na čelu z nadškofom. Maša pa ima še politični pridih – pred katedralo in v njo se pridejo pokazat vsi politiki. Predsednik parlamenta sedi na častnem mestu pred oltarjem, okoli oltarja pa je vse rdeče škofov in duhovnikov. Udeležimo se maše ob 10:15h. Tokrat smo pravočasni; v katedralo pridemo eno uro pred začetkom, vstop v katedralo pa so zaprli že pol ure pred začetkom maše. Maši sta dala ton dva govorca: predsednik galicijskega parlamenta (ob prošnjah za vse potrebe je govoril 25 min) in za njim še škof (govor trajal 10 min).

Po maši se poslovimo od Lučota, ki bo v Santiagu počakal še en dan na let domov z avionom. Z Ivotom in Stipetom pa jo mahnemo do garaže po Ivotov Nissan ter se odpeljemo proti Pamploni. Na poti se ustavimo v kraju Melide, da pri slavnem Ezequielu poskusimo hobotnico na galicijski način (pulpo a la gallega). Porcijo hobotnice pojemo tako hitro, da še uživati ne utegnemo, saj želi Ivo čim prej nadaljevati pot proti domu.

Na poti se ustavimo v vasici Bercianos del Real Camino pri Sahagunu, da pozdravimo Hrvata Franka. Camino mu je popolnoma spremenil življenje: doma na Hrvaškem je pustil vse in začel novo življenje s Španko, ki jo je spoznal na Caminu. Imata sina, vodita bar in živita z romarji/pohodniki in zanje.

Po 700 km vožnje prispemo pod večer v Pamplono, kjer prespimo: Ivo in Stipe v hotelu Tres reyes, sam pa poiščem alberg Albergue Jesus y Maria blizu glavne cerkve v središču mesta in v njem prespim za 10x nižjo ceno kot Ivo in Stipe v hotelu.

Zjutraj nadaljujemo pot do izhodišča Camina frances, Saint Jean Pied de Port, da opravi začetni del poti do Los Arcosa dolg 138 km, ki sem ga preskočil pred mesecem dni, ko sem se zaradi obveznosti v službi pridružil Ivotu in Stipetu s petdnevno zamudo.

Prenočišče: Pamplona, Albergue Jesus y Maria, veliko »skladišče romarjev« v nadstropjih, urejen v nekdanjem samostanu (12 EUR), nov in urejen - priporočam.

ALBERGUE CASA DE LA COFRADÍA DEL SANTO

Calle Mayor 18 - a 100 metros de la Catedral

CON TODOS LOS SERVICIOS PARA
EL DESCANSO DEL PEREGRINO

Abierto-Open 11:00
Cerrado-Closed 13:00
Teléfono 941 34 17 30

*ten
we're
serving
up
dishes
Gourmet*
A Santiago

Seznam etap poti mojega Camino 2016

Dan	Datum	Od	Do
Dan 0	28/06/2016	Ljubljana	Benetke-Bilbao-Los Arcos
Dan 28	26/07/2016	Saint Jean Pied de port	Roncesvalles
Dan 29	27/07/2016	Roncesvalles	Larrasoaña
Dan 30	28/07/2016	Larrasoaña	Zariquegui
Dan 31	29/07/2016	Zariquegui	Villatuerta
Dan 32	30/07/2016	Villatuerta	Los Arcos
Dan 1	29/06/2016	Los Arcos	Navaretta
Dan 2	30/06/2016	Navaretta	Santa Domingo de la Calzada
Dan 3	01/07/2016	Santa Domingo de la Calzada	Villafranca Montes de Oca
Dan 4	02/07/2016	Villafranca Montes de Oca	Burgos
Dan 5	03/07/2016	Burgos	Burgos
Dan 6	04/07/2016	Burgos	Hornillos del Camino
Dan 7	05/07/2016	Hornillos del Camino	Castrojeriz
Dan 8	06/07/2016	Castrojeriz	Frómista
Dan 9	07/07/2016	Frómista	Carrión de los Condes
Dan 10	08/07/2016	Carrión de los Condes	Terradillos de los Templarios
Dan 11	09/07/2016	Terradillos de los Templarios	Burgo Ranero
Dan 12	10/07/2016	Burgo Ranero	Arcahueja
Dan 13	11/07/2016	Arcahueja	Villadangos del Páramo

km	Spanje - Abergue
----	------------------

	Hotel Villa de Los Arcos
27	Samostanski alberg v Roncesvalles
27	Albergue San Nicolas, Larrasoaña
27	Albergue de Zariquiegui
31	Casa magica
26	Casa de la abuela
41	Hotel Carlton Rioja Logrono
39	penzion kakšnih 15 km južno od SDDL
35	Hotel San Anton Abad, Villafranca
40	Hotel Abba
0	Alberg municipal Burgos
20	Alberg Meeting point Hornillos
20,5	Albergue municipal
23	Albergue Estrella del Camino
20	Albergue Espiritu Santo
26	Albergue Hospitaleros los Templarios
35	Albergue Municipal Burgo Ranero
30	Albergue La torre
35	Albergue municipal Villadangos del Páramo

Seznam etap poti mojega Camino 2016

Dan	Datum	Od	Do
Dan 14	12/07/2016	Villadangos del Páramo	Astorga
Dan 15	13/07/2016	Astorga	Foncebadon
Dan 16	14/07/2016	Foncebadon	Ponferada
Dan 17	15/07/2016	Ponferada	Villafranca del Bierzo
Dan 18	16/07/2016	Villafranca del Bierzo	La Laguna
Dan 19	17/07/2016	La Laguna	Triacastela
Dan 20	18/07/2016	Triacastela	Sarria
Dan 21	19/07/2016	Sarria	Portomarin
Dan 22	20/07/2016	Portomarin	Palais del Rei
Dan 23	21/07/2016	Palais del Rei	Arzúa
Dan 24	22/07/2016	Arzúa	O'Pedrouzo
Dan 25	23/07/2016	O Pedrouzo	Santiago de Compostela
Dan 26	24/07/2016	Santiago de Compostela	Santiago de Compostela
Dan 27	25/07/2016	Santiago de Compostela	Pamplona

* Povprečje: 27,5 km / dan

km	Spanje - Abergue
30	Albergue Ciervas de Maria
27	La posada del druida
27	Albergue municipal
23	Leo albergue, C/Ribadeo 10 (Calle del agua)
27	Albergue La escuela
23	Albergue Berce do Camiño
20	Albergue Casino zraven cerkve Sv.Marine
23	Albergue ferramenteiro
25	Albergue San Marcos
29,5	Albergue los caminantes II na glavni ulici v Arzúa
20	Albergue O Burgo ob glavni cesti Arzúa – Santiago
20	Albergue Aquario
0	Residencia de estudiantes Santiago Apostol, Concepcion Arenal 10, Santiago
0	Albergue Jesus y Maria, Pamplona

Kratek slovarček izrazov

<i>Izraz</i>	<i>Pomen</i>
albergue	<i>prenočišče za pohodnike, romarje</i>
albergue municipal	<i>alberg v lasti kraja/občine</i>
albergue privado	<i>privatni alberg</i>
café con leche	<i>kava z mlekom</i>
caldo gallego	<i>zeljnata juha iz Galicije</i>
chinchés de la cama	<i>stenice, angl. bed bugs</i>
chuleta	<i>staran goveji T-bone steak, specialiteta</i>
churros	<i>popularna v Baskiji</i>
clara	<i>sladkasta jed iz testa podobnemu flancatom</i>
comida casera	<i>mešanica piva in limonade, radler</i>
Compostela	<i>doma pripravljena hrana</i>
costillas guisadas	<i>potrdilo o opravljenem Caminu</i>
credencial	<i>kuhano/pečena svinjska rebrca</i>
Cruz roja	<i>knjižica z žigi nabranimi na Caminu</i>
cuajada	<i>španski Rdeči križ</i>
donativo	<i>jed podobna jogurtu, vendar trpka</i>
	<i>dar, prostovoljni denarni prispevek za spanje v nekaterih albergih</i>
hospitalero/-a	<i>oskrbnik/-ica prenočišča, alberga</i>
La Compostela	<i>potrdilo o opravljeni poti na Caminu, ki ga izda ustrezen urad v Santiagu. Zanj moraš prehoditi najmanj 100 km in priti do Santiaga.</i>
lentejas	<i>leča</i>
menú del día	<i>dnevni meni (kosilo) ravna planota na nadmorski višini okoli 800 m</i>
mezeta	<i>krvavice</i>
morcilla	<i>sladka travarica rumene barve</i>
orujo de hierbas	<i>jed z rižem in dodatki, kuhana in zapečena na posebnem pladnju</i>
paella	<i>pekarna, prodajalna kruha</i>
panadería	<i>romar/-karestavracija, kjer je glavna jed hobotnica - »hobotničarna«</i>
peregrino/-a	<i>hobotnica po galicijsko</i>
pulpería	<i>mlad sir</i>
pulpo a la gallega	<i>zavetišče, skromen alberg</i>
queso joven	<i>jajčka s šunko (pršutom)</i>
refugio	<i>česnova juha</i>
revuelto con jamón (serano)	<i>kuhana teletina</i>
sopa de ajo	
ternera cocinada	

Kratek slovarček izrazov

<i>Vino</i>	<i>Pomen</i>
albariño	<i>trta in belo vino s poreklom iz Galicije, pili v Palas de Rei</i>
Alfaro	<i>rdeče vino iz Rioje, Viñedos de Alfaro SA</i>
Codillo, Finca os Cobates,	<i>belo vino iz pokrajine Ourense v Galiciji, pili v</i>
Monterrei, Pazos, Verin	<i>Santiago v El Papatorio</i>
D'Berno, Godellas, Valdeorras,	<i>Odlična vina iz Galicije</i>
La montesa, Palacio Ramondo, Alfaro	
Godellas	<i>trta in belo vino iz Galicije</i>
La montesa	<i>rdeče vino iz Rioje, bodega Palacios Remondo</i>
Ribera del Duero	<i>pokrajina v zahodni Španiji blizu Portugalske z odličnimi rdečimi in belimi vini pokrajina v Španiji znana po odličnem rdečem vinu Rioja</i>
RiojaSeñorio de Hueda	<i>rdeče vino iz Rioje, Bodegas Fuenmayor, pili v Los Arcosu</i>
Valdeorras	<i>sestavljeno rdeče vino iz pokrajine Orense</i>
verdejo, npr. Duquesa de Valladolid	<i>španska oblika grozdja in vina »zelen«, ki menda izvira iz severne Afrike in je najbolj znana v pokrajini Rueda. Trgajo ga ponoči, da gre grozdje hladno v klet.</i>
Vino blanco	<i>belo vino</i>
vino tinto	<i>rdeče vino</i>

V s e b i n a

U v o d VI

<i>Cilj mojega Camina 201</i>	X
<i>Pohodniki – romarji</i>	XII
<i>Vreme</i>	XIV
<i>Prenočišča</i>	XVI
<i>Oprema – obleka</i>	XVI
<i>Hrana in pijača</i>	XVI
<i>Zdravje</i>	XVIII
<i>Pogovori na pot</i>	XIX
<i>Poslušanje samega sebe</i>	XIX
<i>Pisanje bloga</i>	XX
<i>Spomini s poti po Caminu z Bredo v letih 2011/12</i>	XXI

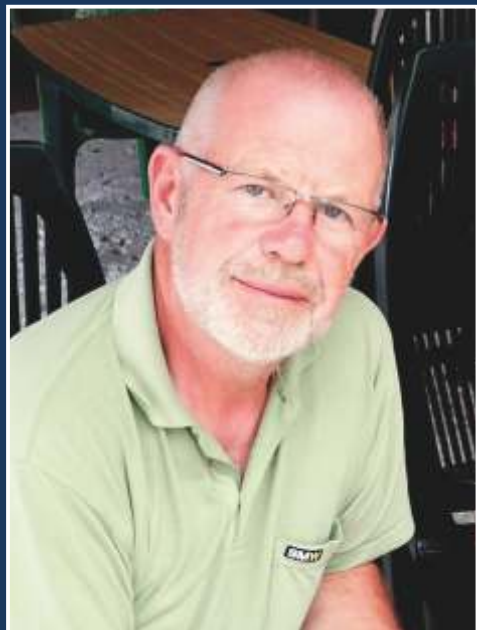
Etape poti Camino 2016 23

Saint Jean Pied de Port – Roncesvalles	24
Roncesvalles – Larrasoña	30
Larrasoña – Zariquiegui	32
Zariquiegui – Villatuerta	36
Villatuerta – Los Arcos	40
Los Arcos – Logroño	48
Navarette – Santa Domingo de la Calzada	52
Santa Domingo de la Calzada – Villafranca Montes de Oca	56
Villafranca Montes de Oca – Burgos	60
Burgos	63
Burgos – Hornillos del Camino	65

Hornillos del Camino – Castrojeriz	70
Castrojeriz – Frómista	72
Frómista – Carrión de los Condes	76
Carrión de los Condes – Terradillos de los Templarios	78
Terradillos de los Templarios – El Burgo Ranero	82
El Burgo Ranero – Arcahueja	84
Arcahueja – Villadangos del Páramo	86
Villadangos del Páramo – Astorga	89
Astorga – Foncebadon	94
Foncebadon – Ponferada	96
Ponferada – Villafranca del Bierzo	100
Villafranca del Bierzo – La Laguna (O'Cebreiro)	102
La Laguna – Triacastela	104
Triacastela – Sarria (prek San Xilo)	106
Sarria – Portomarin	108
Portomarin – Palas de Rei	112
Palas de Rei – Arzúa	115
Arzúa – O'Pedrouzo	119
O'Pedrouzo – Santiago de Compostela	121
Santiago de Compostela	132
Santiago de Compostela – Pamplona	136
<i>Seznam etap poti mojega Camino 2016</i>	142
<i>Kratek slovarček izrazov</i>	146

Dr. Drago Rudel je raziskovalec in direktor zasebnega raziskovalnega podjetja MKS Elektronski sistemi d.o.o. iz Ljubljane. Ukvarja se z načrtovanjem, postavitvijo in izvajanjem telemedicinskih storitev za podporo bolnikom v domačem okolju na daljavo. Strokovno je aktiven tako v domačem kot mednarodnem okolju.

Je Korošec, rojen 1952, ki že petdeset let živi in dela v Ljubljani, redno pa prihaja v Kotlje, kjer sta z ženo Bredo postavila hišo. Je oče štirih otrok in dedek devetim vnukom.

Osnovno šolo in gimnazijo je končal na Ravnah, v Ljubljani je diplomiral in magistriral na Fakulteti za elektrotehniko, doktoriral pa na Medicinski fakulteti.

Na romanje po poti "Camino francés" k Sv. Jakobu v Santiago de Compostela se je podal že trikrat, prvič v letih 2011–2012 z ženo Bredo, v 2016 s kolegom Ivom Kapetanovićem (opisano v tej knjigi), v 2019 pa spet z Ivotom, ko sta celotno pot prehodila skupaj. Poleg tradicionalne "francoske" poti je v 2019 opravil tudi del portugalskega Camina od Porta do Santiagoa ter pot od Santiaga do Finistere.

Ta knjiga je nastala na osnovi bloga, ki ga je leta 2016 pisal med hojo po Caminu (*atidrago.wordpress.com*). Z njo je želel dokumentirati pot in bralca, ki se še ni podal nanjo, opogumiti, da se zanjo odloči. Tistim, ki so pot že prehodili, pa naj knjiga obudi prijetna občutja na čas romanja.

Zahvala

*prijatelju Ivu Kapetanoviću za odkritje bogastva
Camina, ženi Bredi za spodbujanje ob pripravah in
hoji ter vsem, ki so Camino hodili z mano v duhu
ali prebiranju mojih zapisov na blogu.*

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-57(460Santiago de Compostela)(092)
821.163.6-94

RUDEL, Drago
Moja pot po Caminu francés / [besedilo, fotografije] Drago Rudel. -
Kotlje : samozal., 2020

ISBN 978-961-07-0011-1
COBISS.SI-ID 22029059

